

ÎNTÂI REGI

Introducere

„[În această carte] este consemnată istoria națiunii, de la încheierea domniei lui David până la mijlocul domniei lui Ahazia. În punctul de maximă glorie atins sub domnia lui Solomon, regatul întruchipează și anticipează împărăția de o mie de ani a Domnului nostru. Prosperitatea națiunii urcă și coboară, în funcție de caracterul domnitorului și al poporului, ilustrând pentru noi principiul de mare însemnătate conform căruia ascultarea este condiția binecuvântării.“

– F. B. Meyer

I. Locul unic în Canon

Importanța cărților [1 și 2] Regi, care au constituit inițial o singură carte, se poate observa din perspectiva istorică prin faptul că acoperă o perioadă de 400 de ani din istoria Israelului, de la domnia lui Solomon până la Captivitatea Babiloneană. Ea consemnează domniile nu doar ale regilor din Iuda (cum procedează Cronici), ci și domniile regilor națiunii apostate, numite „Israel“ sau „Efraim“ din nord. Dar nu este doar o simplă carte de istorie, ci ne oferă o analiză spirituală a regilor din prisma faptului dacă L-au slujit pe Domnul sau au slujit idolilor – sau dacă au fost cu inima împărțită în privința loialității lor față de Domnul.

Poate că de cel mai mare folos pentru cititorii Bibliei este emoționanta dar și edificatoarea relatare a slujirii profetilor Ilie și a succesorului său, Elisei.

Unul din învățămintele importante pe care le desprindem din cartea Regi este faptul că Dumnezeu răsplătește loialitatea, dar pedesește apostazia. Ezechia și Iosia sunt pildele cele mai strălucite în privința loialității (2 Regi 18:3; 22:2). Cât privește apostazia, exemplul cel mai concludent îl constituie, la scară națională exilații, mai întâi cei din Regatul de Nord (722 î.Cr.) și apoi din Regatul de Sud (586 î.Cr.).

II. Paternitatea

Autorul uman al cărții Regi nu se cunoaște. O mare parte din conținutul cărții pare să fi fost alcătuit din arhive și cronici, dar sub călăuzirea Duhului Sfânt. Unii au sugerat că redactarea s-a făcut de către un

preot, numai că imediat se ridică întrebarea dacă vor fi existat preoți scriitori în regatul apostat de nord, care să corespundă din punct de vedere spiritual pentru o asemenea lucrare. Mult mai probabil este că lucrarea a fost redactată de unul din profeți, editorul ei final fiind Ezra, dacă a fost preot, și Ezechiel sau Ieremia, dacă autorul a fost un profet.

III. Data

Doi Regi se încheie cu nota pozitivă conciliatoare a regelui babilonean Evil-Merodach care se poartă cu bunăvoință față de regele Iehoiachin al lui Iuda, schimbând în bine statutul său după treizeci și șapte de ani de temniță (cca. 560 î.Cr.). Un eveniment istoric și mai încurajator, remarcabil prin *absența* sa, este începutul revenirii evreilor în Palestina (536 î.Cr.). Întrucât este improbabil ca un scriitor atât de patriotic precum este autorul cărții Regi ar fi neglijat să menționeze această revenire dacă aceasta ar fi început cu adevărat, se pare că data încheierii redactării cărții Regi se situează între 560 și 536 î.Cr.

IV. Fondul și tema cărții

Cele două grupuri proeminente menționate în Regi sunt regii și profeții. Judecata aplicată unui rege decurgea direct din ascultarea sau neascultarea acestuia de Domnul. Slujba profetului era întotdeauna una de chemare a națiunii abătute de la calea dreaptă înapoi la Iehova.

O. J. Gibson rezumă conținutul cărții după cum urmează:

Două spițe cronologice de regi sunt întretesute în cuprinsul relațiilor. Israel, cu cele zece triburi, este numit uneori regatul de nord, deoarece teritoriul ocupat de aceste triburi era situat la nord de Ierusalim. De la primul său domnitor, Ieroboam, până la distrugerea și ducerea în captivitate de către Asiria, acest regat a fost în permanență într-o stare de neascultare și idolatrie înaintea lui Dumnezeu. Așa-numitul regat de sud al lui Iuda, având centrul la Ierusalim, nu a fost cu mult mai credincios față de Domnul, dar a menținut un simulacru de ascultare în rândul unei minorități credincioase. Cea mai glorioasă perioadă pe care au cunoscut-o evreii a fost sub domnia lui

Solomon. Construirii Templului și dedicării sale li se acordă un spațiu mai mare decât cel acordat oricărei alte perioade, indicându-se prin aceasta importanța pe care o ocupă în ochii lui Dumnezeu. Domnia lui Solomon, ce se încheie cu o despărțire și o judecată, constituie un avertisment solemn despre ceea ce se va întâmpla atunci când oamenii abuzează de privilegiile divine și onoarea pe care o acordă Dumnezeu, când aceștia calcă în picioare Cuvântul Său. Numai atunci când s-au epuizat toate apelurile harului divin, confruntate cu persistentă neascultare, a distrus Dumnezeu, iar nu păgânătatea, mai întâi regatul de nord, apoi regatul de sud.¹

SCHIȚA

- I. ULTIMELE ZILE ALE LUI DAVID (1:1-2:11)
 - A. Tentativa lui Adonia de a pune mâna pe tron (1:1-38)
 - B. Ungerea lui Solomon la Ghihon (1:39-53)
 - C. Ultimele instrucțiuni pe care i le dă David lui Solomon (2:1-11)
- II. DOMNIA DE AUR A REGELUI SOLOMON (2:12-11:43)
 - A. Epurarea opoziției de către Solomon (2:12-46)
 - B. Înțelepciunea lui Solomon (cap. 3)
 - C. Administratorii lui Solomon (4:1-19)
 - D. Solomon în toată splendoarea sa (4:20-34)
 - E. Templul lui Solomon (cap. 5-7)
 1. Acordul încheiat de Solomon cu regele Hiram (cap. 5)
 2. Descrierea și construirea templului (cap. 6)
 3. Construirea celorlalte clădiri (7:1-12)
 4. Mobilierul templului (7:13-51)
 - F. Dedicarea templului (cap. 8)
 - G. Faima lui Solomon (cap. 9, 10)
 1. Legământul său de la Dumnezeu (9:1-9)
 2. Darurile pe care i le-a dat lui Hiram (9:10-14)
 3. Supușii săi și jertfele (9:15-25)
 4. Flota sa (9:26-28)
 5. Vizita pe care i-a făcut-o Regina din Șeba (10:1-13)
 6. Bogățiile sale (10:14-29)
 - H. Eșecurile lui Solomon și moartea sa (cap. 11)
- III. REGATUL DIVIZAT (cap. 12-22)
 - A. Regele Roboam al regatului Iuda (12:1-24)
 - B. Regele Ieroboam al Israelului (12:25-14:20)
 1. Centrele de religie falsă ale lui Ieroboam (12:25-33)
 2. Ieroboam și omul lui Dumnezeu (13:1-32)
 3. Preoția falsă a lui Ieroboam (13:33, 34)
 4. Moartea fiului lui Ieroboam (14:1-20)
 - C. Regele Roboam al lui Iuda (continuare) (14:21-31)
 - D. Regele Abiam al lui Iuda (15:1-8)

- E. Regele Asa a lui Iuda (15:9-24)
- F. Regele Nadab al lui Israel (15:25-27)
- G. Regele Baesa al lui Israel (15:28--16:7)
- H. Regele Ela al lui Israel (16:8-10)
- I. Regele Zimri al lui Israel (16:11-20)
- J. Regele Tibni al lui Israel (16:21, 22)
- K. Regele Omri al lui Israel (16:23-28)
- L. Regele Ahab al lui Israel și profetul Ilie (16:29--22:40)
 - 1. Păcatele lui Ahab (16:29-34)
 - 2. Ilie și seceta (17:1-7)
 - 3. Ilie și văduva din Sarepta (17:8-24)
 - 4. Provocarea lansată de Ilie preoților lui Baal (18:11-19)
 - 5. Victoria lui Ilie asupra preoților lui Baal (18:20-40)
 - 6. Ilie se roagă să plouă (18:41-46)
 - 7. Fuga lui Ilie la Horeb (19:1-18)
 - 8. Ilie îl numește pe Elisei ca succesor (19:19-21)
 - 9. Prima victorie a lui Ahab asupra Siriei (20:1-22)
 - 10. A doua victorie a lui Ahab asupra Siriei (20:23-34)
 - 11. Neascultarea lui Ahab (20:35-43)
 - 12. Crimele comise de Ahab împotriva lui Nabot (cap. 21)
 - 13. Ultima bătălie a lui Ahab (22:1-40)
- M. Regele Iosafat al lui Iuda (22:41-50)
- N. Regele Ahazia al lui Israel (22:51-53)

COMENTARIU

I. ULTIMELE ZILE ALE LUI DAVID (1:1-2:11)

A. Tentativa lui Adonia de a pune mâna pe tron (1:1-38)

1:1-4 David era acum în vârstă de șaptezeci de ani, cu sănătatea subrezită. Era pe punctul de a ieși de pe scena istoriei. Propunerea servitorilor lor poate părea la prima vedere intrigantă și șocantă. Dar această practică era la ordinea zilei în cazul unei persoane bolnave cum era David. Nu era un act de moralitate îndoielnică și nu risca să ducă la izbucnirea unui scandal public. De un lucru putem fi siguri: că David nu a cunoscut-o pe Abișag (adică nu a avut relații sexuale cu ea, v. 4b). Mai mult, din capitoul 2 se pare că era considerată o soție legitimă a lui David deoarece Solomon a interpretat cererea ulterioară a lui Adonia ca s-o aibă drept o pretenție la tronul țării (2:21, 22).

1:5-10 Adonia se pare că era cel mai vârstnic dintre fiii lui David încă aflați în

viață (2:22), drept care se considera îndreptățit să-i urmeze lui David la tron. Amnon și Absalom muriseră amândoi. Chileab era probabil și el mort (2 Sam. 3:2-4). Încă înainte de a fi murit tatăl său, Adonia s-a proclamat rege, pregătindu-și în acest sens un mare anturaj și obținând sprijinul lui Ioab și Abiatar. Fiind un om foarte frumos, nu i-a fost greu să-și strângă adepți. Din versetul 6a reiese că David a fost un tată indulgent iar Adonia un fiu răsfățat. Când Adonia a sacrificat multe animale în apropiere de En Roghel, el a invitat la acest praznic pe toți, cu excepția celor despre care știa că sunt loiali tatălui său – adică profetul Natan, Benaia, vitejii lui David și Solomon.

1:11-38 Dumnezeu îi spusese lui David înainte de a i se fi născut Solomon că Solomon va fi următorul rege al Israelului (1 Cro. 22:9, 10) Natan dorea să vadă împlinirea Cuvântului Domnului. Fiind îngrijorat cu privire la amenințarea pe care o prezenta

Adonia, profetul s-a prezentat cu mult tact înaintea regelui, aducând chestiunea în atenția sa. Fiind instruită de Natan, Batșeba s-a înfățișat înaintea regelui suferind, aducându-i la cunoștință complotul ce se pune la cale. De asemenea i-a amintit de o promisiune (neconsemnată de textul sacru) pe care i-o făcuse anterior că Solomon, fiul ei, va fi următorul rege. Nici nu a terminat ea bine de a fi formulat această cerere, că imediat a sosit Natan, după care Batșeba s-a retras. Natan a repetat vestea cu privire la complotul lui Adonia de a pune mâna pe împărăție și a întreat dacă aceasta este dorința regelui. Apoi, când a chemat-o David pe Batșeba, a fost rândul lui Natan să se retragă. David a asigurat-o pe Batșeba că Solomon va fi într-adevăr succesorul său la tron, după care l-a instruit pe preotul Ţadoc, pe preotul Natan și pe Benaia să-l ducă pe Solomon la Ghihon, un izvor situat în afara cetății, pe câmpul regelui și să-l ungă ca rege.

B. Ungerea lui Solomon la Ghihon 1:39-53)

Întrucât mulți susțin că Solomon a fost timp de doi ani co-regent cu tatăl său, drept care trebuie să fi fost uns, aceasta este a doua ungere prin care era recunoscut ca domnitor unic. Acest ceremonial de ungere în public a lui Solomon de către preotul Ţadoc a produs multă bucurie în rândurile adeptilor lui David, însă multă consternare în tabăra lui Adonia și a celor care benchețuiau împreună cu el. Când a auzit Adonia că Solomon ocupă deja tronul regal și că David își manifesta recunoștința față de Domnul pentru aceasta, și-a dat seama că complotul său a eșuat. Adonia s-a refugiat în cortul întâlnirii, apucând coarneau altarului, gest care avea menirea de a-i asigura scutirea de pedeapsă. Solomon a decretat că Adonia va fi cruțat dacă va fi găsit vrednic, dar că va fi pedepsit dacă va fi prins în viitor că a comis o nouă faptă rea, după care l-a trimis pe Adonia acasă.

C. Ultimele instrucțiuni pe care i le dă David lui Solomon (2:1-11)

Dacă David în exil îl întruchiează pe Cristos în respingerea Sa din timpul actualei epoci a harului, atunci Solomon îl întruchiează ca Rege care va domni în slava Sa,

în Mileniu. Când va reveni ca să-și stabilească împărăția, primul Său act va fi distrugerea dușmanilor Săi și epurarea împărăției Sale de tot ce ofensează. Vedem o întruchipare a acestei acțiuni în capitolul 2.

Cu puțin timp înainte de a muri, David i-a dat o instrucțiune solemnă lui Solomon, îndemnându-l să fie ascultător de Domnul și îndrumându-l să ia măsurile ce se cuvin cu privire la anumiți oameni: despre Ioab i s-a spus că acesta trebuie să moară pentru asasinarea lui Abner și a lui Amasa. Apoi față de fiii lui Barzilai va trebui să se poarte cu bunătate, din pricina bunătății tatălui lor față de David când acesta fugea de Absalom. Iar Șimei va trebui, în cele din urmă, să moară pentru că l-a blestemat pe David, dar de amănunte se va ocupa Solomon. Sintagma: „a vărsat sângele războiului pe timp de pace“ (v. 5b) este redată în NIV astfel: „vărsând sângele lor în timp de pace ca și în timpul bătăliei.“

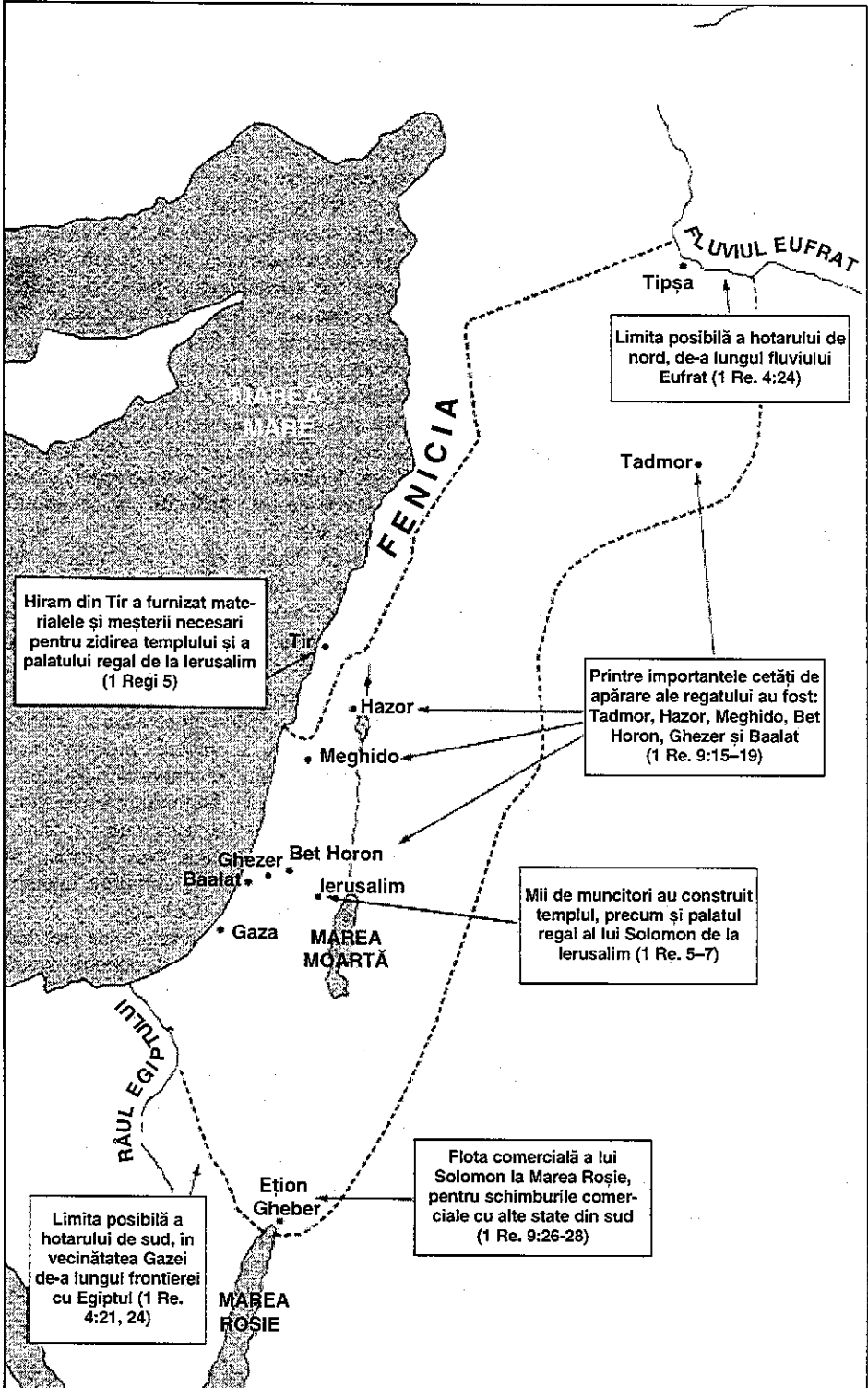
După o domnie de patruzeci de ani, David a murit, fiind îngropat la Ierusalim

II. DOMNIA DE AUR A REGELUI SOLOMON (2:12-11:43)

A. Epurarea opoziției de către Solomon (2:12-46)

2:12-25 Solomon s-a așezat pe tronul tatălui său David, regatul său fiind puternic consolidat. Adonia s-a mâhnit pentru că i se refuzase tronul, deși a trebuit să recunoască că i se cuvenea lui Solomon, prin voia lui Dumnezeu (v. 15b). Nu se știe dacă din nepricepere, sau în mod insidios, el i-a solicitat lui Solomon, prin intermediul Batșebeii, ca Abișag, bona lui David, să-i fie dată de soție. Solomon a privit această solicitare ca pe un preludiv la cererea de a i se da chiar împărăția, drept care i-a ordonat lui Benaia să-l execute pe Adonia.

2:26-34 De asemenea, regele l-a exclus pe Abiatar de la preoție, negreșit pentru faptul că îl susținuse pe Adonia în complotul său eșuat. Aceasta a împlinit parțial judecata lui Dumnezeu asupra casei lui Eli (vezi 1 Sam. 2:31-35). Când Ioab a aflat despre excluderea lui Abiatar, a căutat imediat scăpare la coarneau altarului. Benaia i-a poruncit să plece de la altar, dar Ioab a refuzat, exprimându-și determinarea

Imperiul lui Solomon: cele douăsprezece districte

de a muri acolo. Benaia l-a executat rapid, ordonând să fie îngropat în casa sa din pustiu. În sfârșit erau răzbunate moartea lui Abner și cea a lui Amasa. Altarul lui Dumnezeu nu oferea protecție nici unei persoane care călca legea lui Dumnezeu.

2:35 Benaia a fost numit apoi în funcția de comandant al armatei iar Tãdoc a preluat funcția de preot deținută anterior de Abiatar. Benaia îl slujise pe David încă din zilele lui Saul. A fost un om de mare curaj și căpitanul gărzii personale a lui David (2 Sam. 20:23). Curajul său neînfricat a fost depășit doar de loialitatea sa neclintită față de casa lui David. Curajul și loialitatea ar trebui să-i caracterizeze de asemenea pe cei care Îl slujesc pe Fiul mai mare al lui David, Domnul Isus Cristos.

2:36-46 Solomon nu a ordonat imediat executarea lui Șimei. Mai degrabă, l-a pus pe acesta sub un gen de arest la domiciliu, interzicându-i să părăsească cetatea. După trei ani, Șimei a plecat din Ierusalim, în căutarea a doi sclavi ce evadaseră și se stabiliseră în Gat. Numai că procedând astfel Șimei a încălcat jurământul pe care îl obligase Solomon să-l rostească anterior, dovedind că nu era mai credincios față de Solomon decât fusese față de David. Când s-a întors acasă, regele i-a poruncit lui Benaia să-l omoare.

Astfel Solomon și-a consolidat împărăția prin eliminarea agresivă a tuturor celor ale căror inimi nu erau alături de el. Ce a urmat a fost o domnie a păcii. Creștinul va cunoaște pacea lui Dumnezeu în măsura în care va elimina din viața sa lucrurile care se opun domniei lui Cristos dinăuntru.

B. Înțelepciunea lui Solomon (cap. 3)

3:1 Solomon s-a căsătorit cu fiica Faraonului care conducea pe vremea aceea Egiptul. Căsătoria aceasta ar putea fi interpretată ca un gest de încredere din partea lui Solomon în eficacitatea alianțelor politice. Dar această căsnicie, deși avea valoarea sa pe plan politic, s-a dovedit dezastruoasă pe plan spiritual și, bineînțeles, a fost contrară legii poporului lui Dumnezeu. Din acest moment haremul lui Solomon a crescut, până când a ajuns să cuprindă sute de femei străine. Și astfel Solomon a stabilit relații

politice cu multe puteri străine, dar s-a înstrăinat de Domnul (11:1-8).

3:2-4 Înălțimile din aceste versete erau locuri în care oamenii se închinau Domnului. Însă și aici găsim o îndepărtare de la lege, căci Dumnezeu rânduse ca oamenii să I se închine doar în locurile stabilite de El. Totuși neconcordanța este scuzată, pe motiv că nu exista o casă oficială de închinăciune, întrucât Șilo fusese distrus de filistenii cam prin anul 1050 î.Cr., când a fost luat chivotul (1 Sam. 4). Ulterior, după ce a fost construit templul, oamenii au continuat să se închine de pe înălțimi, dar nu lui Dumnezeu, ci idolilor. Deși chivotul se afla deja la Ierusalim, cortul era la Ghibeon (1 Cro. 21:29), la circa 10 km depărtare. Acolo a adus regele o mie de ardere-de-tot, probabil la începutul domniei sale.

3:5-15 Dumnezeu i S-a arătat lui Solomon la Ghibeon (Gabaon), întrebându-l care îi este dorința supremă. Regele a cerut o inimă pricepută ca să poată face față dificilei sarcini de a judeca și governa poporul Israel. Cererea a plăcut Domnului, care i-a dat lui Solomon ce a cerut, împreună cu bogății și onoare, precum viață îndelungată, numai să umble el în ascultare de Domnul. Astăzi Dumnezeu oferă tuturor darul cel mai mareț pe care l-ar putea cere cineva: pe Domnul Isus Cristos, „în care sunt ascunse toate comorile înțelepciunii și cunoștinței“ (Col. 2.3).

3:16-28 Restul capitolului 3 ne prezintă o ilustrare a înțelepciunii regelui. Două prostituate s-au certat pentru a stabili care din ele este mama copilului rămas în viață, după ce copilul uneia dintre ele murise strivit de mama sa. Când Solomon a poruncit să fie tăiat cu sabia copilul în două părți egale, mama adevărată a pruncului și-a exprimat dorința ca acesta să fie cruțat, chiar dacă ea nu va avea parte de el, pe când celeilalte femei nu i-a pasat, zicând: „Să nu fie nici al meu, nici al tău; tăiați-l!“ Înțelepciunea etalată de Solomon în acest incident a ajuns la urechile întregului Israel, care s-a temut și l-a respectat pe rege.

C. Administratorii lui Solomon (4:1-19)

4:1-6 Versetele acestea ne prezintă lista

slujbașilor de rang înalt de la curtea lui Solomon, echivalentul unui cabinet din vremea noastră: Azaria, nepotul lui Țadoc, care se pare că i-a succedat în funcția de mare preot; Elihoref și Ahia, secretari de stat; Iosafat, arhivarul sau cronicarul; Benaia, comandatul oștirii; Țadoc și Abiatar, preoți; Azaria, mai mare peste administratori; Zabud, prietenul lui Solomon; Ahișar, mai mare peste palat. Adoniram, mai mare peste taxe (forța de muncă). Numele „**Abiatar**” din versetul 4 ne prezintă o problemă, dacă este același cu omul pe care l-a demis Solomon în 2:27. Poate că a fost destituit după această perioadă. Sau poate că și-a păstrat titlul de preot, fără să-și mai exercite atribuțiile preoțești. S-ar putea totuși să fi fost un alt Abiatar (vezi 2 Sam. 8:15-18). Matthew Poole comentează:

Unii spun că aici sunt menționați toți slujbașii de frunte ai lui Solomon, atât cei care erau la data aceea în funcție, cât și cei ce slujiseră anterior și cei ce au venit după aceea, ei deducând acest lucru din versetele 11 și 15, unde sunt menționați doi oameni care s-au căsătorit cu două din fiicele lui Solomon, deși acest lucru s-a petrecut mult mai târziu decât momentul descris acum.²

4:7-19 Solomon a împărțit teritoriul Israelului în douăsprezece secțiuni, punând câte un guvernator peste fiecare din ele, care să strângă alimentele pentru populație. Fiecare district teritorial, în frunte cu slujbașul său, avea datoria de a furniza curții proviziile necesare timp de o lună din an. Iuda nu este menționată.

D. Solomon în toată splendoarea sa (4:20-34)

4:20, 21 Sub Solomon regatul se întindea până la fluviul Eufrat, până în țara filistenilor și până la frontiera cu Egiptul (v. 21, 24). O mare parte a acestui teritoriu era formată din regate care plăteau tribut lui Solomon, nefiind considerate parte din Israel. Prin urmare, regatul lui Solomon nu a constituit împlinirea deplină a legământului palestinian (Gen. 15:18-21).

4:22-28 În continuare este descrisă splendoarea domniei lui Solomon: vasele sale provizii de alimente, miile de cai etc. Dar să nu uităm că pentru a putea întreține

acest huzur nemaipomenit, oamenii de rând trebuiau să muncească din greu, plătind impozite grele. De asemenea să nu uităm că numărul mare de cai strâns de Solomon a constituit o încălcare a poruncii lui Dumnezeu (Deut. 17:16). (Cu privire la aparenta contradicție dintre versetul 26 de aici și 2 Cro. 9:25, vezi notele pertinente de la acel capitol.)

4:29-34 Înțelepciunea regelui este menționată din nou. Solomon i-a întrecut pe toți în înțelepciune. Înțelepții menționați în versetul 31 erau fiii lui Zerah (1 Cro. 2:6), Mahol (*dansator*) fiind pur și simplu un apelativ. Etan a fost autorul Psalmului 89, Heman a scris Psalmul 88. Nu știm nimic despre ceilalți oameni. Solomon a rostit trei mii de proverbe, dintre care doar o parte s-au păstrat în cartea Proverbe. Numărul cântecelor compuse de el s-a ridicat la o mie cinci, cel mai frumos fiind Cântarea Cântărilor. Din versetul 33 reiese că vasele sale cunoștințe din diverse discipline i-au permis să aplice învățăminte din natură în prezentarea înțelepciunii sale. Oameni de departe veneau să-l asculte.

E. Templul lui Solomon (cap. 5-7)

1. Acordul încheiat de Solomon cu regele Hiram (cap. 5)

5:1-12 Hiram era regele neevreu al Tirului, calitate care îi conferea controlul asupra vastelor resurse de lemn din Liban. Fusese prieten cu David și acum dorea să-și arate aceeași prietenie față de Solomon. Prin urmare s-a decis ca el să-i furnizeze lui Solomon lemnul pentru construirea unui templu al Domnului. Solomon trimitea lucrători în Liban, la nord de Israel, care să lucreze la exploatarea forestieră. Buștenii erau transportați până la Marea Mediterană, de unde sub formă de plute ajungeau în portul Iopa, urmând ca de acolo să fie cărați până la Ierusalim. Ca plată pentru cheresteaua furnizată, Solomon îi asigura casei lui Hiram alimentele necesare an de an.

5:13-18 Pentru a obține brațele de muncă necesare pentru o operație de asemenea amploare cum era tăierea copacilor, Solomon a înrolat la corvoadă treizeci de mii de bărbați din Israel, cerân-

du-le să se ducă în Liban în schimburi de câte zece mii pe lună. Pe lângă oamenii aceștia, regele mai avea optzeci de mii de sclavi canaaniți (Ghebaliți) care lucrau în carierele de piatră din Israel, pregătind piatra pentru templu (cf. v. 15; 2 Cro. 2; 17, 18). De asemenea aveau șaptezeci de mii care cărau poveri.

Masivele operațiuni de construcție ale lui Solomon presupuneau folosirea din plin a muncii sclavilor (cf. 9:15-22). Dar chiar și atunci brațele de muncă s-au dovedit insuficiente, Solomon fiind nevoit să înroleze în aceste munci pe israeliții nativi (probabil nu și pe cei din tribul lui Iuda), dar nu ca sclavi, ci ca muncitori obligați să participe la această corvoadă. Israelii, înzestrați cu ascuțitul lor simț de independență, și-au exprimat resentimentele energice față de această obligativitate, întreaga chestiune ducând la acute dezbinări în cadrul împărăției (12:4). Cât de necesar este să avem înțelepciune divină în toate chestiunile și să nu trecem cu brutalitate peste sensibilitățile și bunăstarea altora! (*Daily Notes of the Scripture Union*).

(Vezi notele pe marginea problemelor, în comentariul asupra textului 2 Cronici, unde este oferită o explicație a discrepanțelor numerice între aceste două capitole.)

2. Descrierea și construirea templului (cap. 6)

6:1 În versetul 1, se spune că lucrarea de zidire a templului a început la 480 de ani după ieșirea din Egipt. Dacă Solomon a început să construiască în 967/66 î.Cr., atunci anul exodului a fost 1446/47 î.Cr. Totuși datele acestea nu pot fi stabilite cu precizie. Există multe puncte de vedere divergente între cărturari pe această temă, dar 1446 î.Cr. este foarte aproape de data timpurie a exodului.

6:2-6 Detaliile privitoare la planul templului, prezentate în capitolul 6, au uneori un caracter tehnic de mare complexitate, cititorului fiindu-i greu să-și formeze o imagine exactă a edificiului. Dar în mare știm că templul a fost construit după următorii parametri: Lungimea de 90 de picioare (27 metri), lățimea de 30 de picioare (9 metri) și înălțimea de 45 de picioare (respectiv 13,7 metri). Templul

era împărțit în două încăperi. Prima era sanctuarul (sfântul lăcaș), cu dimensiunile de 60 de picioare lungime, 30 de picioare lățime și 45 de picioare înălțime (v. 2, 17). Ferestrele prevăzute cu zăbrele, situate probabil în partea superioară a zidului, asigurau lumina templului și gurile de aerisire (v. 4). A doua cameră era sanctuarul dinăuntru, de 30 de picioare lungime, 30 picioare lățime și 30 de picioare înălțime. Pridvorul adăuga încă 30 de picioare la lungimea templului în partea de est sau în față, fiind ridicat cu 15 picioare deasupra terenului. În partea de nord, vest și sud erau trei nivele de camere pentru preoți. Acestea înconjurau zidurile templului, dar nu făcea parte integrantă din el.

6:7-10 Tot lemnul și piatra pentru templu au fost prelucrate conform specificațiilor exacte la cariera de piatră, fiind apoi transportate la Ierusalim unde erau asamblate element cu element fără să se recurgă la scule de fier (v. 7). Astfel templul a fost ridicat în tăcere, exact așa cum este înălțat astăzi templul viu al lui Dumnezeu. Versetele 8 și 10 descriu intrarea în camerele laterale și înălțimea fiecărui cat (7,5 picioare). Versetul 9 descrie acoperișul întregului templu.

6:11-22 Cuvântul Domnului a venit cu mult har la Solomon în timpul construcției, promițându-i confirmarea legământului davidic și faptul că Dumnezeu va locui în templu printre copiii lui Israel, dacă regele va fi ascultător (v. 11-13). Interiorul edificiului era căptușit cu scânduri de cedru, îmbrăcate în aur curat. Nici o piatră nu putea fi văzută. Pietrele, tăiate cu atâta măiestrie și precizie, nu puteau fi văzute deloc. Spurgeon face o aplicație spirituală pe această temă:

Până și pietrele de temelie nu erau aspre și brute, ci cioplite atent și de mare preț. Dumnezeu pretinde ca tot ce se face pentru El să fie făcut bine. Lui nu-i pasă atât de mult de ceea ce place ochiului omenesc, pe cât își găsește desfătarea în frumusețea acelor pietre vii din templul Său spiritual, care sunt ascunse de privirile observatorilor.³

6:23-28 De o parte și de alta a chivotului, în sanctuarul dinăuntru, erau doi heru-

vimi sculptați, poleiți cu aur. Aripile lor întinse făceau atingere în vârful lor. Aceștia nu sunt identici cu heruvimii de pe scaunul îndurării (Ex. 25:18; 37:9).

6:29, 30 În tot templul nu se vedea decât aur.

6:31-35 Ușile rabatabile ce conduceau la sanctuarul interior sunt descrise în versetele 31 și 32. Camerele erau despărțite de asemenea de o catapeteasmă care acoperea partea din interior a ușilor sanctuarului dinăuntru – 2 Cro. 3:14. Ușile principale care conduceau în sanctuar sunt descrise în versetele 33-35.

6:36 În fața templului se afla curtea interioară a preoților. Există un zid scund între ea și curtea exterioară. Acest zid era alcătuit din trei rânduri de piatră cioplită și un rând de grinzi de cedru.

În curtea interioară se afla un altar uriaș de bronz pentru jertfe, un lighean uriaș folosit de preoți pentru curățire și zece lighene mai mici (cap. 7). Curtea exterioară era destinată poporului Israel.

6:37, 38 Construcția templului a început în anul al patrulea al domniei lui Solomon și a fost terminată șapte ani mai târziu.

3. *Construirea celorlalte clădiri (7:1-12)*

7:1 Firul narativ ne prezintă în continuare construirea casei lui Solomon și a celorlalte clădiri regale, incluse în curtea mare.

Construirea casei lui Solomon sau a palatului regal a durat treisprezece ani. El a fost amplasat în partea de sud-est a templului, în afara zidului curții interioare. Unii cred că faptul că a durat cu șase ani mai mult pentru construirea palatului decât a templului ar sugera o mai mare preocupare din partea lui Solomon pentru sine decât pentru slava lui Dumnezeu. Pe de altă parte, poate că zidirea templului a durat doar șapte ani din pricina râvnei lui Solomon ca Dumnezeu să aibă un loc al Său și, prin urmare, miile de muncitori ai săi au ridicat „un templu sfânt” (pentru Domnul) într-un ritm mult mai rapid.

7:2-12 Casa Pădurii din Liban (v. 2-5) se afla în porțiunea de sud a curții mari. Trăsătura ei principală consta în numărul mare de stâlpi de cedru din interiorul ei. Poate de aceea a primit denumirea aceasta

neobișnuită. Nu știm precis care era funcția acestui edificiu, dar deducem de la 1 Regi 10:17 că era o casă a armelor. În imediata vecinătate a Casei Pădurii Libanului, la nord, se afla Pridvorul Coloanelor (v. 6). Era probabil intrarea în Sala Judecății și sala tronului (v. 7). Lipit de palatul regal se afla casa fiicei lui Faraon, unde se presupune că se afla și haremul regal (v. 8). Toate clădirile erau din blocuri costisitoare de piatră tăiate la dimensiune. De asemenea, zidul din jurul curții mari era alcătuit din trei rânduri de blocuri de piatră acoperite cu grinzi de cedru.

O altă perspectivă a acestor versete vede Casa Pădurii din Liban, Sala Stâlpilor și Sala Tronului (Sala Judecății) ca făcând parte din palat. Sala creată pentru fiica lui Faraon era lipită de reședința regală.

4. *Mobilierul templului (7:13-51)*

7:13, 14 **Huram** de aici (ortografiat Hiram în Evrei și în KJV) nu trebuie confundat cu regele Tirului, cu același nume. Personajul de aici era un meșter cu descendență evreiască ce locuia în Tir.

7:15-22 În continuare sunt descriși cei doi stâlpi uriași de bronz care stăteau la intrarea în templu. Unul se numea Iachin (El va stabili) celălalt Boaz (în El este tărie). În vârful fiecărui stâlp era un capitel frumos lucrat. Deși detaliile fizice ale acestor stâlpi sunt date în textul biblic, nu ni se spune care a fost semnificația spirituală ce stătea în spatele lor. Cineva a remarcat că stâlpii din templul viu al lui Dumnezeu din zilele noastre sunt credincioșii cu un caracter sfânt (Gal. 2:9). Textul de la Apocalipsa 3:12 este promisiunea lui Dumnezeu că cei care vor birui vor fi făcuți stâlpi în templul Său cersc pentru toată veșnicia.

7:23-26 Marea de bronz turnat era un lighean uriaș amplasat în curtea interioară. Sau un bazin foarte mare, susținut de boi de bronz și situat între templu și altar, dar către sud (2 Cro. 4:10). Ea asigura apa cu care să-și spele preoții mâinile și picioarele.

7:27-39 Pe lângă ligheanul mare mai erau zece lighene mai mici, susținute de cărucioare cu patru roți sau stative. Nu se spune nimic despre altarul de bronz decât

când ajungem la 8:64, deși și acesta se afla în curtea interioară.

7:40-47 Hiram a supravegheat construirea tuturor pieselor din bronz lustruit ce se foloseau la templu, inclusiv căldările, lopețile și oalele din templul propriu-zis. Articolele din bronz au fost turnate în matrițe de lut, într-o manieră similară cu tehnica din zilele noastre (v. 46).

7:48-50 Mobilierul și toate uneltele din templul sfânt au cuprins și altarul de aur al tămâierii, masa de aur, cele zece mese aurite cu pâinea punerii înaintea (2 Cro. 4:8), cele zece sfeșnice de aur curat și toate sculele de aur.

7:51 David făcuse din timp pregătiri minuțioase pentru templul căruia nu i s-a permis să-l construiască. Solomon a adus aceste comori în templu pentru a putea fi folosite și păstrate în siguranță.

Diferențele dintre acest capitol și 2 Cronici 2-4 sunt discutate în notele asupra cărții 2 Cronici.

F. Dedicarea templului (cap. 8)

8:1-5 Odată terminat templul, pasul următor a fost să se aducă chivotul legământului dintr-un sector al Ierusalimului cunoscut sub denumirea de Cetatea lui David sau Sion în templul de pe muntele Moria. Acest lucru s-a petrecut la aproape un an după terminarea lucrărilor de construcție (cf. v. 2 cu 1 Regi 6:37, 38).

Cu puțin timp înainte de Sărbătoarea Corturilor a avut loc o sărbătoare națională și chivotul, cortul și ustensilele sfinte au fost aduse în templu de preoți și leviți. Apoi au fost aduse ca jertfă multe oi și mulți boi.

8:6-9 Chivotul a fost așezat în Locul Preasfânt. Într-o privință pe care n-o înțelegem, capetele drugilor se puteau vedea din locul sfânt, dar nu puteau fi văzute de afară, de pe pridvor. Drugii nu au fost scoși, așa cum se spune în versiunea KJV (v. 8). În această perioadă singurele lucruri care se mai găseau în chivot erau cele două table de piatră cu cele Zece Porunci. Nu ni se spune ce s-a întâmplat cu vasul cu mană sau cu toiagul lui Aaron care a înflorit (Ev. 9:4).

8:10, 11 De îndată ce chivotul (care îi întruchiează pe Cristos) a primit locul ce i se cuvenea, norul de slavă, semnificând

Prezența divină, a umplut templul. Preoții nu au putut să-și îndeplinească atribuțiile din pricina faptului că slava Domnului a umplut templul.

8:12, 13 Când s-a terminat totul, Solomon I s-a adresat Domnului. Dumnezeu spusese că El va locui în întuneric dens. Acum Solomon I-a zidit o casă strălucită, cu Locul preasfânt în care nu exista nici o sursă de lumină decât slava lui Dumnezeu Însuși.

Cu obișnuitul său spirit pătrunzător, Matthew Henry comentează:

El S-a arătat gata să asculte rugăciunea pe care se pregătea s-o facă Solomon. Dar nu numai atât, ci El chiar Și-a stabilit reședința în această casă, pentru ca toți oamenii rugativi să fie încurajați să-I prezinte cererile lor. Dar slava lui Dumnezeu a apărut într-un nor, un nor întunecat, care semnifica: (1) Întunericul acelei dispensații în comparație cu lumina evangheliei, prin care, cu fața deschisă, noi privim, ca într-o ogiindă, slava Domnului. (2) Întunericul actualei noastre stări în comparație cu clipa în care Îl vom vedea pe Dumnezeu și vom fi umpluți de bucuria cerului, când se va dezvălui slava divină. Acum nu vedem decât ceea ce nu este El, dar atunci Îl vom vedea așa cum este.⁴

8:14-21 În continuare regele s-a îndreptat spre popor ca să-l binecuvânteze. El a relevat împlinirea promisiunii pe care i-a făcut-o Dumnezeu lui David cu privire la templu și și-a exprimat satisfacția că chivotul legământului avea acum un loc binestabil.

8:22-26 Rugăciunea de dedicare este consemnată în versetele 22-53. După ce a preamărit pe Dumnezeu pentru că Și-a ținut legământul încheiat cu David cu privire la templu, L-a rugat pe Domnul să îplinească un alt legământ pe care l-a încheiat cu David – promisiunea că nu va înceta să existe un urmaș al lui David care să ocupe tronul Israelului.

8:27-30 Deși Solomon și-a dat seama că nici un templu de pe pământ nu e adecvat să-L poată cuprinde pe Dumnezeu cel Atotputernic, totuși el s-a rugat ca Domnul să recunoască acest templu și ca ori de câte ori el sau vreunul din poporul Israel I se va adresa lui Dumnezeu acolo, El să audă și să ierte.

8:31-53 Apoi regele a enumerat cazuri concrete în care era deosebită nevoie de răspunsul Domnului.

1. În procese în care se făceau jurăminte, probabil pentru faptul că nu existau probe concrete, Dumnezeu era rugat să pedepsească pe vinovat și să răsplătească pe cel nevinovat (v. 31, 32).

2. Când armata lui Israel va avea parte de înfrângere din pricina păcatului, Dumnezeu era rugat să ierte și să-i readucă pe israeliți în țară, după ce și-au mărturisit păcatul (v. 33, 34).

3. În vremuri de secetă, Dumnezeu era rugat să trimită ploaie când oamenii se vor fi smerit înaintea Lui cu pocăință (v. 35, 36).

4. Dacă foametea, ciurma, rugina, mălura, lăcustele și omizile sau orice altă calamitate ar cădea peste ei, Dumnezeu era rugat să onoreze rugăciunile făcute către El, cu fața spre templu, și să ierte țara (v. 27-40).

5. Dacă un străin (neevreu), care s-a convertit la iudaism, se va ruga lui Dumnezeu, atunci Dumnezeu este rugat să răspundă la rugăciunea unui atare prozelit (v. 41-43).

6. Rugăciunile pentru ca să li se dea izbândă în luptă au fost anticipate de Solomon, el rugându-L pe Domnul să ia aminte la asemenea cereri (v. 44, 45).

7. Vorbind în termeni profetici, Solomon a prevăzut apoi timpul când Israel ar putea fi dus în captivitate din pricina păcatului. El l-a rugat pe Domnul să asculte rugăciunea de pocăință și să-i facă pe asupritori să se poarte cu îndurare față de ei. Oare nu erau israeliții poporul Său, pe care El l-a izbăvit din Egipt? Versetele acestea și-au găsit împlinirea în captivitatea babiloneană și mai târziu în repatrierea ce a urmat sub decretul lui Cyrus (v. 46-53).

8:54-61 După ce s-a rugat lui Dumnezeu, Solomon a binecuvântat poporul, făcând o cerere fierbinte ca să aibă parte de prezența lui Dumnezeu și să fie învredniciți să-I rămână credincioși și să fie marțorii Săi printre națiunile pământului.

Benedicția lui Solomon, ca de altfel întreaga lui rugăciune, denotă o imensă apreciere a marilor adevăruri spirituale: 1. *Dumnezeu este întru totul demn de încredere.* „Nici un cuvânt nu a rămas

neîmplinit“ (56) – Ce mărturie! 2. *Trecutul este chezașia viitorului* (57). Întrucât Dumnezeu nu se schimbă (cf. Ev. 13:8), putem să ne bazuim pe faptul că așa cum S-a arătat El pe sine a fi în trecut așa va fi El față de noi în prezent și în viitor (cf. Ios. 1:5). 3. *Omul are nevoie de Dumnezeu în viața de ucenicie* (58), adevăr pe care Ieremia l-a cunoscut și pentru care a dat seama (vezi Ier. 10:23; 17:9). Chiar imboldul voinței libere a omului provine tot de la Dumnezeu – ceea ce trebuie să fie unul din cele mai mari paradoxuri! Comparați activitatea Duhului Sfânt în Ioan 16:8-11. 4. *Noi avem trebuință în fiecare zi de ajutorul lui Dumnezeu* („cum va cere fiecare zi,“ 59). Și asta pentru că El nici nu dormitează, nici nu doarme (Ps. 121:4)! 5. *Grija manifestată de Dumnezeu pentru copiii Săi nu are niciodată scopul de a le oferi satisfacție egoistă, ci se arată pentru ca alții să poată ajunge să-L cunoască pe El* (60). 6. *Având în vedere toate acestea, mai este posibil să nu-I acordăm Lui loialitatea și ascultarea noastră absolută* (61)? (*Daily Notes of the Scripture Union*)

Rugăciunea aceasta e consemnată și la 2 Cronici 6 (vezi notele aferente), cu următoarele deosebiri: La 2 Cronici Solomon și-a încheiat rugăciunea cu trei cereri (2 Cro. 6:40-42), pe care textul din 1 Regi le omite; la 1 Regi Solomon a binecuvântat poporul (v. 54-61), dar 2 Cronici nu menționează acest lucru.

8:62-65 Din numeroasele animale care au fost jertfite, unele au fost întrebuițate ca hrană pentru mulțimea mare de oameni care s-a strâns (v. 65). Întrucât altarul de bronz nu era suficient de încăpător pentru a primi toate arderile-de-tot, Solomon a consacrat un loc în mijlocul curții unde au putut fi aduse Domnului celelalte ofrande. Această măreață celebrare a fost marcată de bucurie, închinăciune și mulțumiri aduse Domnului. Dintre miile de animale înjunghiate, nici unul nu a fost adus ca jertfă pentru păcat sau pentru fărădelege.

În acest timp Solomon a ținut Sărbătoarea Corturilor, împreună cu israeliții, unii dintre ei venind de departe din nord, de la intrarea în Hamat, în apropiere de teritoriul tribului Dan, și din sud, de la Pârâul Egiptului. Sărbătoarea Dedicării și Sărbătoarea Corturilor au durat împreună paisprezece zile.

8:66 Apoi israeliții s-au întors la casele lor, plini de bucurie în inimile lor. 2 Cronici 7:9 spune că s-a ținut o adunare solemnă în „ziua a opta,” pe când versetul 66 spune că oamenii au fost trimiși acasă în „ziua a opta.” John Haley armonizează aceste două variante după cum urmează:

Sărbătoarea corturilor începea în ziua a cincisprezecea a lunii și se sfârșea în ziua a douăzeci și doua, încheindu-se cu o „convocare sfântă” în „ziua a opta” (Lev. 23:33-39), când, la sfârșitul ei, Solomon a trimis poporul acasă, această trimitere intrând în vigoare a doua zi dimineața, adică în a douăzeci și treia zi (2 Cro. 7:10).⁵

G. Faima lui Solomon (cap. 9, 10)

1. Legământul său de la Dumnezeu (9:1-9)

9:1-5 Dumnezeu a răspuns la rugăciunea lui Solomon, spunându-i că va accepta templul, considerându-l o casă a Sa și că va așeza numele Său acolo pe veci. Deși templul lui Solomon nu mai există de multă vreme, Dumnezeu încă va locui într-un templu la Ierusalim, când Se va întoarce Domnul Isus ca să-Și stabilească împărăția Sa mondială. Între timp, Dumnezeu locuiește în templul trupului credinciosului și al bisericii.

9:6-9 Cât despre familia lui Solomon, Dumnezeu a promis că descendenții ai lui Solomon și ai fiilor săi vor sta întotdeauna pe tronul Israelului, dacă vor asculta de Domnul. Dar dacă se vor îndepărta de Dumnezeu cel viu și vor cădea în idolatrie, atunci El îi va trimite în exil, va distruge templul și va face Israelul de răs și de pomină printre toate celelalte popoare [printre Neamuri]. Templul se va preface într-un morman de ruine, uimindu-i pe cei ce vor vedea pustiirea sa.

2. Darurile pe care i le-a dat lui Hiram (9:10-14)

În legătură cu acest paragraf, unii comentatori sunt de părere că Solomon a luat cu împrumut de la Hiram suma de o sută douăzeci de talanți de aur (v. 14) pentru finanțarea cuprinzătorului său program edilitar și că i-ar fi dat lui Hiram, drept gaj, douăzeci de cetăți din Galileea. Ajutorul pe care i l-a acordat Hiram anterior (v. 11a) l-a determinat pe Solomon să îndrăznească

să-i solicite acest împrumut. Dar când Hiram a văzut cetățile respective, a fost dezamăgit, numindu-le „Țara Cabul” (adică *nesatisfăcătoare, murdare sau gunoi*; textual: *bune de nimic*, text marginal NKJV). Din 2 Cronici 8:2 reiese că Solomon ar fi răscumpărat aceste cetăți prin rambursarea datoriei.

3. Supușii săi și jertfele (9:15-25)

9:15-23 Versetele 15-22 ne oferă o relatare (iar nu „**motivul**” cum se spune în versiunile KJV și NKJV) cu privire la munca forțată utilizată de Solomon în programul său edilitar. Hazor, Meghido și Ghezer erau trei cetăți pe care Solomon le-a fortificat în scopul apărării. Hazor, situată în nord, asigura apărarea flancului de nord al Palestinei. Meghido era:

...o cetate importantă din centrul și nordul Palestinei, situată cu fața spre câmpia Esdraelon, la intersecția unor importante rute comerciale, având rol cheie în asigurarea apărării Văii Iordanului (dinspre sud) și a Câmpiei Centrale (dinspre nord).⁶

Ghezer era situată la vest de Ierusalim pe ruta comercială principală stabilind legătura între interiorul țării și regiunile de coastă ale Filistiei. Toți captivii neevrei din versetul 20 făceau parte din brațele de muncă forțată. Copiii lui Israel nu intrau însă în această categorie, ei nefiind robi. Pentru buna desfășurare a lucrării lui Solomon existau cinci sute cincizeci de supraveghetori.

9:24 „Milo” pe care l-a construit Solomon a fost un gen de fortificație a Ierusalimului, de care s-a ocupat după ce s-a încheiat construirea palatului fiicei lui Faraon.

9:25 Solomon a adus jertfe Domnului de trei ori pe an, în cadrul a trei sărbători principale: Pâinea Nedospită, Săptămâniile (Rusaliile) și Corturile (2 Cro. 8:13).

4. Flota sa (9:26-28)

Regele Solomon avea o flotă de corăbii la Ețion Gheber, port la Golful Aqaba, în apropiere de Elat. Împreună cu corăbiile acestea Hiram a trimis câțiva servitori de-ai săi la Ofir (nu se cunoaște locul exact – unii spun că era în sudul Arabiei, unii în India iar alții susțin că era în Africa).

Aceștia i-au adus regelui Solomon patru sute douăzeci de talanți de aur.

5. Vizita pe care i-a făcut-o Regina din Șeba (10:1-13)

Scopul urmărit în capitoul 10 este etalarea gloriei lui Solomon. De la vasele pentru băut la vasele pentru navigat, de la tronul de fildeș la carele sculptate, Solomon avea tot ce-și putea dori inima omenească, în cantități ametoitoare. Regina din Șeba, acea fiică a opulenței, a fost copleșită peste măsură de înțelepciunea lui Solomon și de splendoarea împărăției sale. Acest lucru a împlinit promisiunea Domnului, care stătea la baza a tot ce posedă Solomon (3:11-13).

Regina din Șeba (probabil Saba, din sudul peninsulei Arabia) a venit să pună la încercare înțelepciunea lui Solomon, punându-i întrebări dificile, la toate acestea Solomon răspunzând (v. 3a). Când a văzut ea strălucirea împărăției sale, a trebuit să recunoască faptul că deși tot ce auzise despre Solomon era minunat, nu i se spusese nici pe jumătate. Regina din Șeba i-a dat regelui Solomon în dar aur și abundență de mirodenii. Apoi, după ce a primit ea însăși daruri din partea regelui Solomon, s-a întors în țara ei.

6. Bogățiile sale (10:14-29)

10:14, 15 Ajutorul acordat de Hiram lui Solomon a constat nu numai din aurul de Orfir, ci și din mari cantități de lemn de santal și pietre prețioase. Solomon și-a etalat geniul și pe planul schimburilor comerciale.

10:16-22 Aurul era atât de răspândit, încât Solomon l-a folosit chiar la confecționarea unor scuturi pe care le-a atârnat în Casa Pădurii din Liban. Tronul său de fildeș era acoperit cu aur curat. De o parte și de alta a tronului se afla câte un leu sculptat. De asemenea de o parte și de alta a celor șase trepte din fața tronului era câte un leu. Argintul era considerat în vremea lui Solomon drept un metal de valoare relativ mică. Vasele comerciale ale lui Solomon aduceau nu doar aur și argint, ci și articole exotice de import cum ar fi fildeș, maimuțe și păuni.⁷

10:23-25 Bogățiile și înțelepciunea lui

Solomon i-au adus o faimă mondială. Din toate părțile primea daruri de la admiratorii care veneau în vizită.

10:26-29 Se amintește în textul sacru că Solomon a făcut investiții uriașe în cai și care de luptă. **Keveh**⁸ (din textul englez, n.tr.), însemnând probabil Cilicia, era vestită pentru caii săi. Solomon nu s-a mulțumit doar să achiziționeze care și călăreți, precum și caii pentru apărarea țării, ci i-a și exportat în alte țări.

Deși nu se menționează aici, luxul și extravaganta care a marcat domnia lui Solomon au fost posibile doar printr-o fiscalitate excesiv de mare, ceea ce a dus ulterior la mari disensiuni în cadrul regatului (12:3-15).

„Fiscalitatea,” scrie J. R. Lumby, „trebuie să fi fost zdrobitor de mare, așa încât toată splendoarea și luxul acesta oriental era găunos pe dinăuntru. Solomon a fost pentru evrei echivalentul lui Ludovic al paisprezecelea.”⁹

Această acumulare de bogății și cai a constituit o încălcare a Cuvântului lui Dumnezeu (Deut. 17:16, 17).

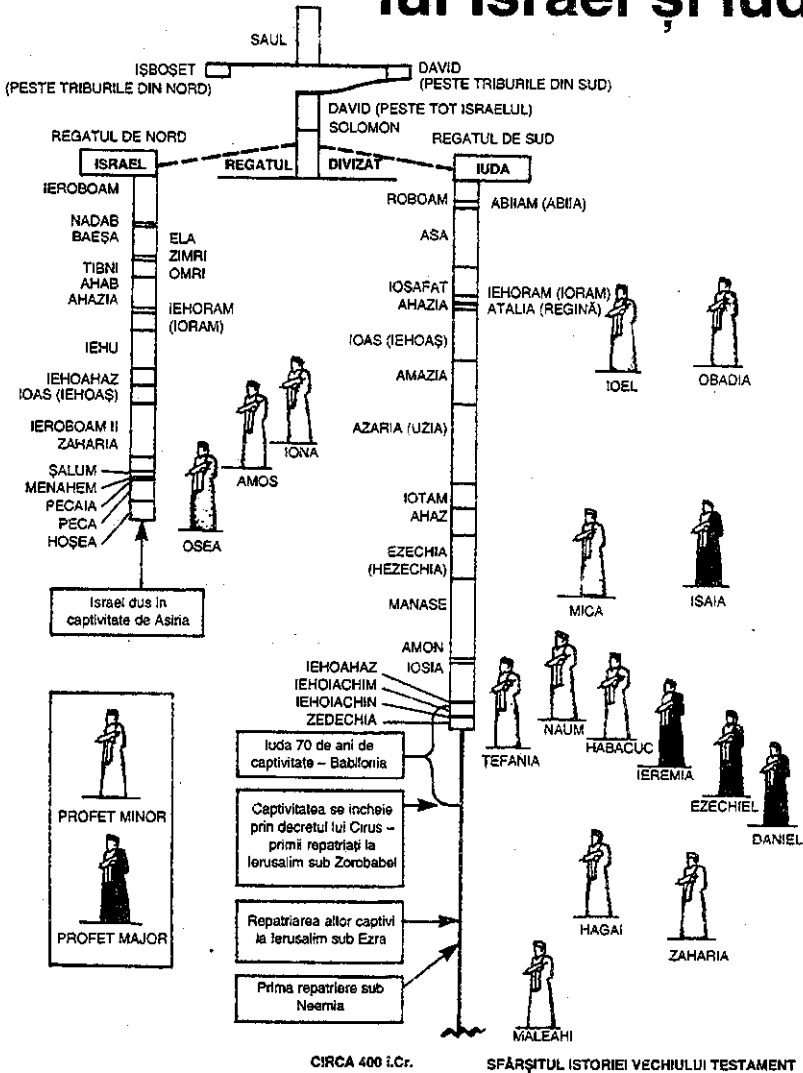
H. Eșecurile lui Solomon și moartea sa (cap. 11)

11:1-3 Deuteronom 17:17 îi interzicea regelui Israelului să se căsătorească cu soții păgâne. Gradul în care Solomon a nesocotit această poruncă importantă este de-a dreptul șocant. Consecința a fost exact cea prezisă: Soțiile sale l-au abătut, făcându-l să se dedea la idolatrie.

11:4-8 Versetul 4 înseamnă că inima regelui David fusese cu totul a Domnului Dumnezeuului său, în ce privește păzirea sa de idolatrie, dar Solomon nu a pășit pe urmele tatălui său în această privință. El a zidit altare idolatre pe Muntele Măslinilor, în partea de est a Ierusalimului.

11:9-13 Dumnezeu i s-a arătat lui Solomon de două ori până acum – în Ghibeon (3:5) și în Ierusalim cu prilejul dedicării templului (9:2). Acum Dumnezeu spune că, din pricina idolatriei lui Solomon, regatul va fi smuls din mâinile lui și dat unuia din servitorii lui. Dar acest lucru nu se va întâmpla în timpul vieții lui Solomon, după cum nu toate triburile vor

Diagrama regilor și profetilor lui Israel și Iuda

Regii și Profetii lui Israel și Iuda

fi îndepărtate din casa lui David. Un trib (Beniamin, Iuda rămânând de la sine înțeles – 12:23) va fi dat fiului lui Solomon.

11:14-22 În continuare sunt prezentați trei din adversarii lui Solomon. Primul a fost **Hadad**, un prinț edomit, care se refugiase în Egipt când Ioab a omorât toți edomiții de parte bărbătească. El a fost tratat omenos de Faraon, care i-a și dat-o de nevastă pe sora reginei Tahpenes. Când a auzit Hadad că David și Ioab au murit, a obținut, cu greu, permisiunea lui Faraon să revină în Edom. De acolo el a lansat operațiuni militare împotriva lui Solomon, atacând din sud.

11:23-25 Al doilea adversar a fost **Rezon**, care scăpase cu viață când David i-a omorât pe cei din Zoba. El a devenit apoi liderul unei bande de luptători care atacau prin surprindere. Ulterior el a înființat un regat independent la Damasc, devenind o puternică amenințare militară din nord pentru Solomon. Damasc purtase jugul lui Israel de când David capturase această cetate și staționase trupe acolo (2 Sam. 8:5, 6).

Pierderea Damascului, principalul oraș-stat al Siriei, a fost deosebit de mare, deoarece regatul Siriei s-a dovedit un țepuș în coasta Israelului în veacurile următoare.

11:26-28 Al treilea adversar a fost **servitorul** menționat de Dumnezeu în versetul 11: **Ieroboam fiul lui Nebat**, din tribul lui Efraim. **Solomon** îi încredințase o funcție de răspundere în construirea lui **Milo**. E de conceput că puterea primită de Ieroboam a trezit în el dorința de a domni peste întreg Israelul.

11:29-39 Într-o zi Ieroboam s-a întâlnit cu un profet pe nume Ahia. Pe când cei doi era singuri pe câmp, Ahia a apucat haina nouă a lui Ieroboam și a sfâșiat-o în douăsprezece părți. Apoi i-a dat lui Ieroboam zece părți, ca semn al faptului că Dumnezeu îi va dărui stăpânirea peste zece triburi ale Israelului. De asemenea i-a explicat că un trib (Beniamin) va fi lăsat fiului lui Solomon (Iuda fiind de la sine înțeles că va aparține fiului lui Solomon – 12:23) și că împărăția nu va fi divizată decât după moartea lui Solomon. Dacă Ieroboam va asculta de Domnul, va avea asigurare binecuvântarea și ajutorul Domnului. Observați

limitele pe care le-a impus Dumnezeu asupra lui Ieroboam: el urma să primească **zece triburi, nu întreaga împărăție**; el urma să preia puterea *abia după moartea lui Solomon*; Dumnezeu va asigura trăinicia casei lui Ieroboam *numai dacă* acesta va asculta de Domnul și-L va urma întru totul.

11:40 Se pare că Ieroboam s-a răzvrătit pe când Solomon mai era în viață, drept care a fost nevoit să fugă în Egipt ca să scape de mânia regelui, rămânând acolo până la moartea lui Solomon. În loc să recunoască păcatul său și să se pocăiască, Solomon a încercat să zădărnicească Cuvântul lui Dumnezeu prin tentativa de eliminare a lui Ieroboam. Dar orice luptă împotriva lui Ieroboam era o dovadă de nehibzuință zadarnică, din start, deoarece acesta era de acum moștenitorul uns de Dumnezeu al triburilor din nord. După cum Saul nu reușise în încercarea de a-l ucide pe succesorul său, David, tot așa Solomon nu a izbutit să-l omoare pe Ieroboam.

Triburile peste care avea să domnească Ieroboam au fost următoarele: Ruben, Dan, Neftali, Gad, Așer, Isahar, Zabulon, Efraim, Manase și porțiuni din triburile Levi și Simeon. Triburile peste care avea să domnească fiul lui Solomon erau: Iuda, Beniamin și porțiuni din triburile Levi și Simeon. În cea mai mare parte, Levi (2 Cro. 11:13-16) și Simeon au fost loiale lui Iuda.

11:41 Cartea faptelor lui Solomon a fost probabil cronica oficială a domniei sale, dar cu siguranță nu s-a înscris în textul sacru al Scripturii.

11:42, 43 După o domnie de patruzeci de ani, Solomon a murit, fiind îngropat la Ierusalim. A fost urmat la tron de fiul său Roboam. Începutul lui Solomon a fost mai bun decât sfârșitul său, de unde se vede că un start bun nu poate garanta că și sfârșitul va fi bun. Deși Solomon fusese înălțat pe culmile gloriei, el s-a cufundat apoi într-un abis de degradare morală și idolatrie. O, dacă ar fi practicat regele ceea ce predicase în *Eclesiastul* 12:13, 14:

Să ascultăm încheierea tuturor învățăturilor: Teme-te de Dumnezeu și păzește poruncile Lui. Aceasta este datoria oricărui om. Căci

Dumnezeu va aduce orice faptă la judecată, împreună cu orice lucru ascuns, fie bun, fie rău.

III. REGATUL DIVIZAT (cap. 12–22)

A. Regele Roboam al regatului Iuda (12:1-24)

Roboam fiul lui Solomon a domnit în Iuda șaptesprezece ani (931/30-913 î.Cr.; 1 Re. 12:20-24; 2 Cro. 11 și 12).

12:1-11 Roboam s-a dus la Sihem ca să primească recunoașterea de rege. Când a auzit că Solomon a murit, Ieroboam a revenit din Egipt, ducându-se și el, împreună cu întreaga adunare a bărbaților Israelului, la Sihem. Israelii i-au dat un ultimatum lui Roboam – „**Acum tu ușurează această aspră robie și jugul greu pe care tatăl tău l-a pus peste noi. Și îți vom sluji.**“ Pentru a putea întreține opulența de stil oriental de la curtea sa, Solomon a recurs la munca forțată, impunând impozite grele asupra poporului. Prin urmare, oamenii au spus, de fapt: „Redu impozitele cu care ne-a asuprit tatăl tău, și-ți vom sluji. Altminteri ne vom revolta.“ Roboam a cerut trei zile timp de gândire, interval în care a consultat sfetnicii mai vârstnici. Aceștia l-au sfătuit să se poarte cu omenie față de oameni și să le fie slujitor. Dar când i-a întrebat pe sfetnicii săi tineri, aceștia i-au dat un sfat diametral opus, spunându-i să-i amenințe pe oameni cu obligații și mai apăsătoare! Într-o privință, degetul mic al lui Roboam avea să fie mai gros decât mijlocul lui Solomon. Dacă Solomon i-a bătut cu bice, Roboam a fost sfătuit să-i bată cu scorpioni (sau bice cu ținte ascuțite).

12:12-20 Când Ieroboam și adunarea Israelului au revenit a treia zi ca să li se spună ce a decis Ieroboam, au primit sfatul dat de tineri. Versetul 15 subliniază că acest curs al evenimentelor era de la Domnul, pentru ca El să-Și împlinească cuvântul rostit prin Ahia Șilonitul (11:30-39). În acest moment israeliții s-au răscolat împotriva lui Roboam, deși unii dintre ei mai locuiau pe teritoriul lui Iuda. Roboam l-a trimis pe Adoram, nesuferitul dregător ce răspundea de munca forțată, ca să-i aducă înapoi la supunere pe acești israeliți din urmă, dar ei l-au omorât cu pietre pe Adoram. Apoi poporul Israel l-a

făcut pe Ieroboam rege. Deși se spune în versetul 20 că numai tribul lui Iuda l-a urmat pe Roboam, e important să reținem că Benjamin (v. 21), Simeon (Ios. 19:1b) și cea mai mare parte a tribului lui Levi aparțineau lui Iuda.

12:21-24 Roboam și-a propus să zădărnicească acest lucru, declarând război împotriva Israelului, dar, în urma poruncii divine pe care a primit-o, a renunțat la acest plan. Dacă anterior ignorase sfatul bătrânilor, Roboam ascultă acum de sfatul Domnului, cruțând viața multor israeliți. Cuvântul Domnului este cel care a decretat scindarea împărăției și tot cuvântul Domnului a avut grijă ca ea să se facă fără vărsare de sânge.

Divizarea regatului

Istoria regatului divizat începe aici și continuă în 2 Regi. Ieroboam a domnit peste cele zece triburi din nord, cunoscute îndeobște ca „Israel“ iar în scrierile profetilor sub denumirea de „Efraim.“ Regatul acesta a avut o succesiune de nouă dinastii și toți regii din cadrul lor au fost răi.

Roboam a domnit peste regatul de sud, cunoscut sub denumirea de „Iuda.“ Regatul acesta a avut o singură dinastie.

Regii lui Israel și Iuda

Dinastia Israel	Dinastia Iuda
1 Ieroboam Nadab	1 Roboam Abiam (Abia) Asa [bun]
2 Baesa Ela Zimri	Iehosafat [bun] Iehoram (Ioram)
4 Omri-Tibni Ahab Ahazia Ioram (Iehoram)	Ahazia Atalia – uzurpatoare Iehoas (Ioaș) [bun] Amazia [bun]
5 Iehu Iehoahaz Ioaș (Iehoas) Ieroboam II Zaharia	Uzia (Azaria) [bun] Iotam [bun] Ahaz Ezechia [bun] Manase
6 Șalum	Amon
7 Menahem Pecaia	Iosia [bun] Iehoahaz (Șalum) Iehoiachim (Eliachim)
8 Peca	Iehoiachin
9 Hoșea	Iehoiachin (Ieconia, Conia) Zedechia (Matania)

Fiecare rege a fost un descendent al lui David. Prin acest regat este stabilit dreptul legal al lui Cristos la tronul lui David, prin filiera lui Iosif, tatăl Său vitreg (vezi genealogia de la Matei 1). Fizic El a fost un Fiu al lui David prin Fecioara Maria, care a fost ea însăși o descendentă a fiului lui David, Natan (vezi genealogia de la Luca 3). Câțiva din acești regi au fost reformatori de marcă, deși cei mai mulți dintre ei au fost răi.

Istoria regatului divizat se poate împărți în patru etape. *Prima*, în care a existat o perioadă de conflict deschis, de la Ieroboam (1 Regi 12:1 până la Omri (1 Regi 16:28). *A doua*, când cele două regate s-au stabilizat, între ele existând o perioadă de destindere, de la Omri (1 Regi 16:29) la Iehu (2 Regi 9). *A treia fază*, de la Iehu la luarea în captivitate a Israelului de către Asiria (722 î.Cr.), a fost o perioadă de relativă independență (2 Regi 9–17). *În fine*, Iuda a rămas singurul regat supraviețuitor, până când a fost dusă și ea în captivitate de către babilonieni în anul 586 î.Cr. (2 Regi 18–25).

Regatul Israel nu a mai revenit niciodată în țară ca națiune. Iuda a rămas în captivitate timp de șaptezeci de ani, după care, în diverse grupe, a revenit la Ierusalim în număr destul de mare, cum se arată în cărțile Ezra și Neemia. Triburile din sud au devenit astfel iarăși o țară, sub stăpânirea Neamurilor, timp de circa 500 de ani înainte de nașterea lui Cristos.

La încheierea istoriei Vechiului Testament evreii din țară au fost supuși regelui Persiei. Ulterior Persia a fost cucerită de Grecia iar evreii au fost sub stăpânirea acestei puteri mondiale. În fine, grecii au fost subjugăți de imperiul roman, acesta fiind imperiul aflat la putere când Și-a făcut Domnul intrarea pe scena lumii.

În studierea regatului divizat, studentul dă adesea peste aparente contradicții ce pot fi explicate prin faptul că s-a recurs la metode diferite de calculare a duratei domniilor regilor Israelului și Iudei. Un alt fapt important de care trebuie să se țină seama este că adesea doi regi au domnit simultan, fiind coregenți pentru o perioadă. Întregul subiect al cronologiei regilor a fost tratat

expert și amănunțit de Edwin R. Thiele în lucrarea sa *The Mysterious Numbers of the Hebrew Kings*.¹⁰

Vom studia regatul divizat în ordinea în care sunt enumerați regii, redând evenimentele semnificative din domnia fiecăruia. Datele sunt luate din cartea lui Thiele pe care tocmai am menționat-o.‡

B. Regele Ieroboam al Israelului (12:25–14:20)

Ieroboam fiul lui Nebat, din tribul lui Efraim, a fost regele Israelului timp de douăzeci de ani (931/30–910/09 î.Cr.).

1. Centrele de religie falsă ale lui Ieroboam (12:25-33)

12:25-30 Primul rege al Israelului și-a stabilit de la început capitala la Sihem, apoi a zidit cetatea Penuel, de partea cealaltă a Iordanului. Temându-se că poporul Israel va reveni la Ierusalim ca să se închine acolo în zilele când cădeau sărbătorile, alipindu-se din nou regelui regatului Iuda, el a stabilit propriul său sistem religios. Astfel a decretat că noile centre religioase în care să se închine oamenii vor fi Dan și Betel, în fiecare din acestea înălțând un vițel de aur și declarând acești idoli drept dumnezeii care au izbăvit Israelul din țara Egiptului!

12:31-33 Ieroboam a înălțat de asemenea altare idolatre pe înălțimi. Apoi a inițiat o nouă preoție, cu participanți din tot poporul, nu numai din tribul lui Levi, cum rânduise Domnul. A înființat de asemenea un nou calendar religios, în cadrul căruia o mare sărbătoare era în ziua a cincisprezecea a lunii a opta, înlocuind astfel Sărbătoarea Corturilor, care cădea în luna a șaptea. El însuși a uzurpat funcția de preot, aducând jertfe pe altarul pe care l-a făcut la Betel.

Faptul că atâția israeliți au acceptat aceste schimbări radicale denotă că inimile lor erau departe de Domnul. Părinții lor se închinaseră la un vițel de aur și fuseseră pedepsiți pentru asta (Ex. 32). Solomon stabilise de asemenea locuri de închinăciune pe înălțimi și plătitese pentru asta prin pierderea împărăției (cap. 11). Core și a-

deții săi încercaseră să uzurpe preoția și plățiseră cu viața pentru această faptă (Num. 16). Aceste inovații prin care Ieroboam încercase să-și consolideze împărăția nu au făcut altceva decât să-i asigure, în final, pierzarea. Cei a căror inimă bătea pentru Dumnezeu au fugit în Iuda (2 Cro. 11:14-16), lăsându-și frații să-și facă de cap, culegând apoi consecințele practicării unei religii înființate de om. Bine a spus cineva că „Ieroboam nu a meritat un post atât de bun [ca acela de rege], dar Israel a meritat un print atât de rău!”

2. Ieroboam și omul lui Dumnezeu (13:1-32)

13:1-3 Pe când Ieroboam aducea tămăie pe altarul din Betel, a fost trimis un om al lui Dumnezeu din Iuda să denunțe altarul idolatru. Acesta a prezis că un rege pe nume Iosia se va ridica în Iuda și va arde pe altar preoții idolatri. Împlinirea preoției din versetul 2 se găsește în 2 Regi 23:15, 16. Peste 300 de ani au trecut de la rostirea profeției până la împlinirea ei. Ca semn al certitudinii profeției, el a precizat că altarul se va crăpa în două și cenușa se va vărsa.

13:4-6 Când Ieroboam a întins mâna către profet, ordonând prinderea sa, mâna regelui s-a uscat. De asemenea altarul s-a despicat în două și cenușa s-a vărsat – semn prin care se prevestea condamnarea și pierzarea religiei lui Ieroboam. Ca urmare a rugăciunii pe care profetul a binevoit s-o facă, mâna regelui a revenit la normal.

13:7-10 Dacă regele nu a putut să-l reducă la tăcere pe profet prin amenințări, în continuare a încercat s-o facă prin câștigarea părtașiei sale. Dumnezeu dăduse instrucțiuni stricte profetului ca nu cumva preotul să arate prin vreun gest al său că domnia rea a lui Ieroboam era cătuși de puțin tolerată. Astfel, în conformitate cu instrucțiunile Domnului, profetul a refuzat să mănânce sau să bea cu Ieroboam. De asemenea la întoarcere, plecând de la Betel, a urmat un traseu diferit.

13:11-19 Pe drum a fost interceptat de un profet bătrân din Betel. La început omul lui Dumnezeu a refuzat ospitalitatea oferită de profetul vârstnic, pentru ca nu cumva prin aceasta să-și arate în vreun fel simpa-

ția pentru ceea ce se petrecea la Betel. Dar apoi bătrânul a afirmat că un înger i-a spus să-l omenească pe omul lui Dumnezeu și această minciună a reușit să-l convingă pe omul lui Dumnezeu să accepte ospitalitatea ce i se oferea.

13:20-25 Pe când mâncau ei împreună, Domnul i-a vorbit profetului bătrân din Betel, care i-a transmis apoi omului lui Dumnezeu mesajul primit de la Domnul. Din pricina neascultării sale, omul lui Dumnezeu va muri și nu va fi îngropat împreună cu familia sa. Dacă această pedeapsă ni se pare cumva severă, să ne amintim că Dumnezeu se poartă mai aspru cu cei pe care îi iubește, cu cei care sunt purtătorii Săi de cuvânt și cu cei care au avut parte de mari privilegii. Pe când se întorcea acasă, omul lui Dumnezeu a fost omorât de un leu. Contrar tuturor legilor naturii, leul și catărul profetului au stat împreună de veghe asupra trupului neînsuflit al profetului, ce zăcea pe drum.

13:26-32 Când a auzit profetul bătrân vestea, imediat și-a dat seama că aceasta a fost judecata lui Dumnezeu pentru neascultarea omului lui Dumnezeu. S-a dus la locul tragediei, a transportat trupul său la Betel și l-a îngropat în propriul său mormânt. Apoi le-a spus fiilor săi că dorește să fie îngropat alături de omul lui Dumnezeu, demonstrând astfel că-și dădea seama că sistemul idolatru din care făcea parte era sortit de Dumnezeu nimicirii.

3. Preoția falsă a lui Ieroboam (13:33, 34)

Regele Ieroboam a persistat în răutatea sa, făcând preoți din toate categoriile de oameni și slujind el însuși ca preot. Acest păcat a fost în cele din urmă cauza distrugerii dinastiei lui Ieroboam, după cum relevă și Irving L. Jensen:

Regele Ieroboam trebuia să fi văzut cum arată și care-i va fi soarta dacă nu se pocăiește privind soarta profetului din Iuda. Ieroboam, asemenea profetului, fusese ales de Dumnezeu pentru a ocupa un post important. Și iarăși, asemenea profetului, el-știa prea bine ce dorea Dumnezeu din partea lui. Dar, ca profetul, el a nesocotit cuvântul lui Dumnezeu.¹¹

4. Moartea fiului lui Ieroboam (14:1-20)

14:1-4 Când Abiia, fiul lui Ieroboam, s-a îmbolnăvit, regele și-a trimis soția la profetul Ahia – omul lui Dumnezeu care îi spusese lui Ieroboam că va fi rege peste cele zece triburi din nord.

Regina s-a deghizat, procedând așa din mai multe motive posibile. Mai întâi, ca să-l viziteze pe omul lui Dumnezeu pe față trăda o lipsă de credință în idoli de la Dan și Betel. În al doilea rând, Ieroboam și-a dat seama că Ahia se opunea idolatriei și că nu-i va spune soției sale lucruri favorabile dacă va ști cine e. În al treilea rând, poate că regele credea că păcălindu-l pe profet – mai știi? – poate va reuși să-l păcălească chiar pe Domnul!

14:5-13 **Domnul** l-a înștiințat însă în prealabil pe profetul orb despre venirea reginei. De îndată ce a sosit aceasta, profetul i-a demascat deghizarea și i-a dat în vileag ade-vărata identitate, trimitând-o înapoi la Ieroboam cu un mesaj de pierzare. Din pricina neascultării regelui și a idolatriei practicate de el, Domnul va nimici orice bărbat care este al lui Ieroboam, fie rob, fie om liber în Israel și va mistui cu desăvârșire casa lui. Nici un membru al familiei sale nu va avea parte de o înmormântare cum se cuvine, cu excepția fiului său bolnav, Abiia, care va muri de îndată ce regina va intra în cetate.

14:14-16 Dumnezeu va ridica un alt rege (Bașa), care va distruge familia lui Ieroboam. În cele din urmă națiunea Israel va fi dusă în captivitate din pricina faptului că Ieroboam a inaugurat închinarea la Așerimi (sau *ășere*).¹² Așerimii erau chipuri cioplite în lemn ce simbolizau fertilitatea.

14:17, 18 Din versetul 17 reiese că Tirța era în acest timp capitala Israelului. De îndată ce regina a revenit acolo, fiul ei a murit. Israel l-a îngropat și l-a jelit, exact așa cum prezisese profetul.

14:19, 20 După ce a domnit douăzeci de ani, Ieroboam a murit, fiind urmat la tron de fiul său, Nadab. Cartea cronicilor regilor lui Israel nu se referă la cartea Cronicilor din Biblie, ci la hrisoavele oficiale ale regilor care erau păstrate în analele publice ale națiunii.

Scena se mută acum în regatul de sud Iuda.

C. Regele Roboam al lui Iuda

(continuare) (14:21-31)

14:21-24 Am studiat deja prima parte a domniei lui Roboam în capitolul 12. Secțiunea aceasta face un rezumat al trăsăturilor definitorii ale domniei sale. Faptul că se afirmă de două ori despre regina mamă că era amonită (v. 21, 31) ar putea avea darul de a-i atrage atenția cititorului la motivul real al decăderii domniei lui Roboam – tatăl său, Solomon, se căsătorise cu femeii străine, care l-au atras apoi pe el și familia lui în idolatrie. Idolatria era foarte răspândită în Iuda iar bărbații care practicau prostituția cultică (**persoanele perversitate**) se dedau la tot felul de practici abominabile la aceste locuri de închinăciune idolatră.

14:25-28 **Ierusalimul** a fost atacat și prădat de **Șișac**, regele Egiptului. Au fost furate din templu și din palatul regal comorile de preț. Roboam a ordonat să se confecționeze scuturi din bronz care să le înlocuiască pe cele de aur, ce fuseseră furate.

Ce ironie să constatăm că Solomon căutase protecția Egiptului, prin căsătoria cu fiica lui Faraon, pentru ca la foarte scurt timp de la moartea sa, Șișac al Egiptului să jefuiască mai toate bogățiile orașului de aur al lui Solomon!

14:29-31 A urmat apoi o perioadă de lupte între Iuda și Israel, care a continuat cincizeci și șapte de ani, până în timpul domniilor lui Asa din Iuda și a lui Omri din Israel. Domnul a împiedicat însă izbucnirea unui război în toată regula între Iuda și Israel (12:24), dar cele două regate surori s-au războit în permanență unul cu altul. Roboam a murit la vârsta de cincizeci și șapte de ani iar fiul său Abiam a devenit rege în locul lui.

D. Regele Abiam al lui Iuda (15:1-8)

Abiam fiul lui Roboam a fost rege în Iuda trei ani (913-911/10 î.Cr.; 2 Cro. 13:1-14:1a).

15:1 Versetul 1 conține o formulă care se repetă frecvent pe paginile cărților Regilor. Formula descrie începutul unei domnii prin numirea regelui care domnea în celălalt regat și precizarea numărului de

ani cât a domnit. Astfel versetul acesta arată că Abiam a început să domnească peste Iuda în timpul celui de-al optsprezecelea an al domniei lui Ieroboam peste Israel. El este numit și Abia (1 Cro. 3:10; 2 Cro. 12:16).

15:2 Aici despre mama lui Abiam se spune că a fost Maaca nepoata lui Abișalom; la 2 Cronici 11:12 este Maaca fiica lui Absalom; la 2 Cronici 13:2 este Michaiia fiica lui Uriel. Se poate ca mama lui să fi avut două nume și să fi fost fiica lui Uriel și nepoata lui Absalom (identic cu Abișalom). („Fiu“ sau „fiică“ adesea semnifică pur și simplu un *descendent* în uzanța biblică.)

15:3-8 Abiam a călcat pe urmele tatălui său, practicând idolatria și refuzând să urmeze exemplul lui David, care a fost loial în sensul că s-a abținut de la închinarea la aceste chipuri cioplite. Din versetele 4 și 5 reiese că Dumnezeu ar fi distrus casa lui Abiam, dacă nu ar fi fost la mijloc legământul pe care îl încheiase cu David. Observați la sfârșitul versetului 5 cum o viață, altminteri exemplară, poate fi pătată printr-o singură clipă de cădere într-o patimă! Războiul cu Israel care a început în timpul domniei lui Roboam a continuat și în timpul domniei lui Abiam. În versetul 5 Roboam și Ieroboam reprezintă Iuda și, respectiv, Israel. Între aceste

Un regat divizat

două regate a existat război în tot timpul vieții lui Abiam. El a încercat să readucă Israelul la calea dreaptă, atât prin puterea convingerii, cât și prin forța armată, omorând 500.000 de israeliți în cursul acestor eforturi (2.Cro. 13:1-20).

E. Regele Asa al lui Iuda (15:9-24)

Asa, fiul lui Abiam, a fost rege în Iuda patruzeci și unu de ani (911/10–870/69 î.Cr.; cf. 2 Cro. 14:1b–16:14).

15:9-15 Asa a fost unul din puținii regi buni ai lui Iuda. El i-a alungat din țară pe sodomiiți (homosexualii idolatri), distrugând toți idolii pe care-i făcuse tatăl său (v. 12; cf. 2 Cro. 14:3-5). A detronat-o pe Maaca, bunica sa, și a distrus **chipul obscen**, dar nu și toate înălțimile asociate cu acest idol. Apoi a refăcut tezaurul templului prin darurile făcute de tatăl său și de el însuși.

15:16-22 Când regele Baeșa al Israelului a început să întărească cetatea Rama, situată la câțiva kilometri în nordul Ierusalimului, Asa și-a dat seama că cetatea sa de scaun este în pericol. Dar în loc să se îndrepte spre Domnul, el a solicitat ajutor de la Ben-Hadad, regele Siriei. Prin plățirea unei sume generoase către acest monarh străin, el l-a convins să atace Israelul dinspre nord, în regiunea Galileii. În felul acesta forțele lui Baeșa au fost atrase în nord, Asa reușind să strice fortificațiile cetății Rama și să construiască cetățile întărite Gheba și Mițpa situate la granița de nord a regatului Iuda cu Israel.

Argintul și aurul pe care le-a adus Asa în templu fuseseră dăruite de Domnul. Dar când Baeșa i-a amenințat împărăția, Asa a luat toate aceste comori și le-a dat unui rege păgân, fraudându-l pe Dumnezeu și îmbogățind Siria. Creștinii trebuie să ia seama să nu înstrăineze lucrurile lui Dumnezeu (timpul, banii și alte resurse), să nu dea altcuiva ceea ce aparține lui Dumnezeu.

15:23, 24 Faptul că a fost afectat de o boală la picioare este menționat probabil pentru a se arăta nemulțumirea lui Dumnezeu pentru faptul că Asa s-a bizuit pe regele Siriei, așteptându-se ca acesta să-l izbăvească. În timpul ultimilor trei sau patru ani, fiul lui Asa, Iosafat, a domnit, probabil, în paralel cu Asa.

F. Regele Nadab al lui Israel (15:25-27)

Nadab, fiul lui Ieroboam, din tribul lui Efraim, a fost rege în Israel timp de doi ani (910/09–909/08 î.Cr.).

Nadab a călcat pe urmele tatălui său, practicând idolatria. Unul din supușii săi, Baeșa, a urzit un complot împotriva sa, omorându-l. În același timp, Baeșa i-a omorât pe toți membrii casei lui Ieroboam care au mai rămas în viață, împlinind astfel profecția lui Ahia (14:10, 14).

G. Regele Baeșa al lui Israel (15:28–16:7)

Baeșa, fiul lui Ahia, din tribul lui Isahar, a fost rege în Israel douăzeci și patru de ani (909/08–886/85 î.Cr.).

15:28-34 Domnia lui Baeșa marchează începutul celei de-a doua dinastii a regatului Israel. Conflictul dintre Iuda și Israel a continuat în timpul domniei lui Baeșa. Având capitala la Tirta, el a continuat să practice închinarea la idoli pe care o insti-tuise Ieroboam.

16:1-7 Un profet pe nume Iehu l-a înștiințat pe Baeșa că, din pricina faptului că a urmat exemplul lui Ieroboam, practicând idolatria, urmașii lui vor suferi o soartă similară; că nu vor avea parte de moarte bună, ci vor fi mâncați de câini sau de păsări. Un alt motiv pentru pierzarea lui Baeșa ne este oferit la sfârșitul versetului 7: el a omorât casa lui Ieroboam – afirmație care poate fi înțeleasă fie în sensul că nu de El intenționase să se folosească Dumnezeu în această operațiune, fie că executase această misiune într-o manieră plină de cruzime și răzbunare, contrar voinței lui Dumnezeu.

H. Regele Ela al Israelului (16:8-14)

Ela, fiul lui Baeșa, din tribul lui Isahar, a fost rege peste Israel doi ani (886/85–885/84 î.Cr.).

Ela a fost un rege rău, dedat la idolatrie și beție. După ce a domnit doi ani, a fost asasinat de Zimri, comandantul unei jumătăți din carele lui. Au mai fost uciși și ceilalți membri ai familiei lui Baeșa, întru împlinirea profecției lui Iehu (16:3). Moartea lui Ela a pus capăt celei de-a doua dinastii a lui Israel.

I. Regele Zimri al Israelului (16:15-20)

Zimri a fost rege în Israel șapte zile (885/84 î.Cr.).

Domnia rea a lui Zimri a fost cea mai scurtă dintre toate domniile regilor Israelului, durând doar șapte zile. Când a uzurpat tronul, armata Israelului era angajată în încercarea de a captura cetatea Ghibeon din mâna filistenilor. Armata l-a proclamat pe Omri să fie rege. Acesta a pornit îndată la atac împotriva capitalei, Tirța, pentru a prelua pârghiile puterii. Zimri s-a retras în citadela palatului regal, dându-i foc și pierind astfel.

J. Regele Tibni al Israelului (16:21, 22)

Tibni, fiul lui Ghinat, a fost rege peste Israel timp de patru ani (885/85–881/80 î.Cr.).

Deși Israel l-a făcut rege pe Omri, comandantul armatei (v. 16), Tibni i-a fost rival, drept care Israelul a fost măcinat de război civil timp de patru-cinci ani (cf. v. 15 cu v. 23). Jumătate din Regatul de Nord a fost loial lui Tibni până la moartea acestuia.

K. Regele Omri al Israelului (16:23-28)

Omri a fost rege al Israelului doisprezece ani (885/84–874/73 î.Cr.).

Domnia lui Omri a marcat începutul celei de-a patra dinastii a regatului de nord. Tibni a fost înfrânt în anul 880 î.Cr. iar Omri a devenit rege fără rival. Timp de șase ani el a domnit de la Tirța. Apoi a cumpărat dealul Samariei, contra sumei de doi talanți de argint, mutându-și capitala acolo. Caracterul rău al domniei sale este subliniat în versetele 25 și 26.

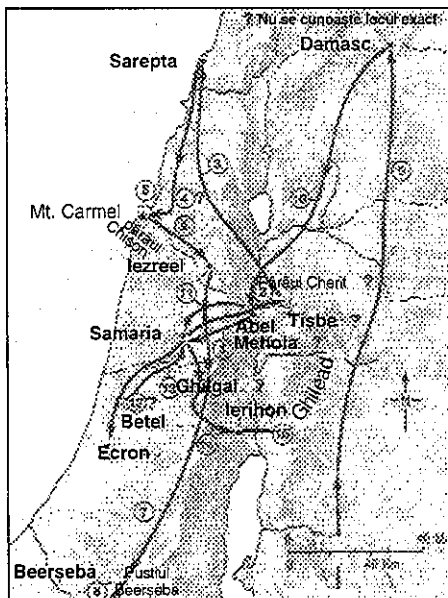
Cronologia lui Omri este destul de complexă. El a fost proclamat rege în al douăzeci și șaptelea an al lui Asa (având doar jumătate din supuși de partea sa), după moartea lui Zimri (v. 15). După patru ani de război civil, el a devenit regele indiscutabil al regatului de nord în al treizeci și unulea an al domniei lui Asa [din sud] (v. 29). Astfel el a avut parte de circa patru ani de lupte interne și de opt ani de relativă pace.

Omri a fost un rege progresist, care a adus Israelului un anumit grad de pace și

prosperitate. Surse extrabiblice îl identifică pe Omri drept cuceritor al Moabului. Atât de proeminent a fost el în ochii asirienilor încât aceștia au numit Israelul „Casa lui Omri” sau „Țara lui Omri.” Arheologii sunt de părere că au descoperit ruinele palatului lui Omri din Samaria.

L. Regele Ahab al Israelului și profetul Ilie (16:29–22:40)

Ahab fiul lui Omri a fost rege al Israelului douăzeci de ani (874/73–853 î.Cr.).

Viața lui Ilie

1. Ilie Tișbitul îi proorocește lui Ahab.
2. Ilie se ascunde la pârăul Cherit.
3. Ilie se duce la Sarepta.
4. În drum spre Ahab, Ilie se întâlnește cu Obadia.
5. Ahab consimte să-l întâlnească pe Ilie pe Muntele Carmel.
6. Ilie o ia înaintea lui Ahab sosind primul la Iezreel.
7. Temându-se de Iazabela, Ilie se duce la Beerșeba.
8. Ilie pleacă spre pustiul Beerșeba; de acolo se duce în sud până la Muntele Sinai.
9. Ilie pornește spre Damasc, trecând prin deșert, pentru a-l unge pe Hazael Rege al Siriei.
10. Ilie îl găsește pe Elisei.
11. Ilie condamnă uciderea lui Nabot de către Ahab.
12. Ilie îi confruntă pe slujitorii lui Ahazia în drum spre Ecron.
13. Ilie proorocește moartea lui Ahazia.
14. Ultima călătorie a lui Ilie împreună cu Elisei.
15. Ilie este răpit la cer într-un vârtej.

1. *Păcatele lui Ahab (16:29-34)*

Ahab a fost un rege din cale-afară de rău, nu doar din pricina faptului că a mers pe urmele lui Ieroboam, practicând idolatria, ci și pentru că s-a căsătorit cu Izabela, fiica regelui sidoniților. Această femeie depravată a fost o închinătoare a zeului Baal, care a reușit să-l convingă pe Ahab să promoveze închinarea la Baal în Israel, construind în acest sens un templu, un altar și un chip de lemn. Că nu era nici o frică de Dumnezeu în aceste vremuri se vede și din încercarea lui Hiel din Betel de a reclădi Ierihonul, sfidând astfel blestemul rostit de Dumnezeu asupra oricărui om care va încerca să facă acest lucru (Jos. 6:26). Când a pus temelgia, fiul său cel mare, Abiram, a murit. Iar când au fost ridicate porțile, fiul său cel mai tânăr, Segub, a murit.

2. *Ilie și seceta (17:1-7)*

17:1 În capitolul 17 facem cunoștință cu profetul Ilie, a cărui misiune continuă în 2 Regi până la 2:11. Dumnezeu a vorbit poporului Său prin profeți, în perioade dominate de păcat și decădere spirituală. Profetii aceștia au fost adevărate guri prin care vorbea Iehova, ridicându-și glasul fără frică împotriva idolatriei, imoralității și tuturor celorlalte forme de fărâdelege. Ei i-au îndemnat pe israeliți să se întoarcă la Domnul, avertizându-i de groaznicele consecințe care vor urma dacă nu vor face așa. Unii profeți au slujit mai mult în Israel, alții în Iuda, iar o a treia categorie și într-un regat, și în celălalt. Întrucât Israel a fost cel mai rău dintre cele două regate, Dumnezeu a însoțit mesajele rostite de profeți la adresa Israelului de semne și minuni, în felul acesta Israelul nemaiputând avea nici o scuză.

Ilie este menționat în Evanghelii în legătură cu misiunea lui Ioan Botezătorul. Ioan a venit în duhul și în puterea lui Ilie. (Luca 1:17).

Ilie provenea din Tișbe, o localitate din Ghilead (Galaad), situată la est de râul Iordan, de unde și denumirea sa de „Ilie Tișbitul“. Istoria sa este consemnată doar în cărțile Regi. Nu ni se oferă nici un amănunt privitor la viața sa anterioară, la familia sa ori la modul în care a primit chemarea să fie profet. Cu toate acestea nimeni nu se poate

îndoii de faptul că a fost un om trimis de Dumnezeu, instrumentul Său prin care a îngenuncheat un Israel adulter și arogant. Rugăciunile sale au fost în măsură să aducă binecuvântări (ploaia) sau urgii (seceta și focul). El a slujit generația sa cu un spirit neînfricat, fiind întruchiparea conștiinței acesteia. Primul act profetic consemnat de textul sacru a fost anunțul dat lui Ahab că țara va suferi o perioadă de secetă – negreșit ca urmare a judecății divine împotriva idolatriei. Dumnezeu a găsit cu cale să recurgă la o secetă cumplită pentru a trezi atenția poporului. Deși israeliților nu le păsa că idolatria lor a adus o secetă spirituală peste țară, când s-a abătut seceta fizică – ce tipiza seceta spirituală – pe aceasta n-au mai putut s-o ignore.

17:2-7 Ascultând de porunca Domnului, Ilie s-a deplasat din Samaria la pârâul Cherit, situat pe malul de răsărit al Iordanului. Acolo a fost întreținut cu apă din izvor și cu hrana pe care i-o aduceau corbii, în chip miraculos, dimineața și seara. După o vreme însă, din pricina secetei, pârâul a secat.

3. *Ilie și văduva din Sarepta (17:8-24)*

17:8-16 Ascultând de cuvântul Domnului, Ilie s-a deplasat în localitatea Sarepta, situată pe coasta Mării Mediterane între Tir și Sidon. Acolo Dumnezeu pregătise terenul ca o femeie dintre Neamuri să-l hrănească. La început ea a ezitat, întrucât nu avea decât atâta făină cât să ajungă fiului ei și ei însăși. Dar profetul i-a poruncit să-i pregătească mai întâi lui o mică turtă – prin aceasta ea dovedind că-I acorda lui Dumnezeu întâietatea. Iar când a trecut la împlinirea poruncii, a învățat lecția de mare preț că cei care Îi acorda lui Dumnezeu locul întâi în viața lor niciodată nu vor duce lipsă de cele trebuincioase vieții. Și astfel făina din oală și untdelemnul din ulcior n-au lipsit nici o clipă. Isus remarcă faptul că Ilie a fost trimis la o văduvă *dintre Neamuri*, și nu la vreuna din numeroasele văduve *israelite* (Luca 4:26).

În timpul secetei Iehova a avut grijă de profetul său, împlinindu-i nevoile, în cele mai umiltoare modalități: mai întâi, prin intermediul unor păsări necurate și apoi

printr-o femeie dintre Neamuri, care pe deasupra mai era și săracă, și văduvă! Regele în palatul său nu o ducea deloc bine, dar lui Ilie nu-i lipsea nici un lucru de trebuință. Omului lui Dumnezeu, care ascultă de glasul lui Dumnezeu, întotdeauna îi vor fi împlinite nevoile, în pofida condițiilor prevalente în jurul său.

17:17-24 Ulterior, fiul femeii din Sarepta a fost lovit de o boală gravă, care i-a pricinuit moartea. Imediat mama sa a intrat la bănuiele, că Ilie ar fi ordonat moartea fiului ei, din pricina vreunui păcat pe care l-ar fi comis ea. Profetul l-a dus însă pe tânăr în odaia de sus unde dormea el, s-a întins peste copil de trei ori și a strigat cu glas tare către Domnul. Băiatul a înviat, fiind redat mamei sale, însănătoșit. Asta a convins-o pe femeie că Ilie este un om al lui Dumnezeu, cuvântul Său fiind adevărat. Deși era dintre Neamuri, ea a dovedit că are credință în Dumnezeul lui Israel.

4. Provocarea lansată de Ilie preoților lui Baal (18:1-19)

18:1-6 La trei ani după ce Ilie părăsise Israelul și la trei ani și jumătate după ce se abătuse seceta (Luca 4:25), profetul a fost instruit să se înfățișeze înaintea lui Ahab – acțiune care, din punct de vedere omenesc, era extrem de periculoasă. Atât de cumplită era seceta, încât Ahab și ispravnicul său Obadia (un alt Obadia, nu cel care a scris cartea cu același nume) au cutreierat țara în căutarea unor petece de iarbă cu care să hrănească animalele. (Acesta a fost Obadia care salvase o sută de profeți ai Domnului, când Izabela îi omorâse pe unii dintre ei, căutând să-i extermine pe ceilalți.)

18:7-15 Pe când Obadia căuta iarbă, Ilie l-a întâlnit, ordonându-i să-i dea de știre lui Ahab unde se află. Obadia s-a temut că asta îi va aduce moartea, întrucât Ahab îl căutase cu înfrigurare pe Ilie, ca să-l reducă la tăcere odată pentru totdeauna. Or, dacă Obadia îi va dezvălui unde se află profetul, regele va purcede numaidecât la acțiune împotriva sa. Numai că, și-a zis Obadia, între timp Duhul Domnului l-ar răpi pe Ilie iar Ahab, negăsindu-l pe profet, l-ar ucide pe Obadia, pentru zvonul fals care l-a răspândit! Dar chiar și trecând peste toate

aceste considerente, poziția lui Obadia la curtea regelui era deja precară, pentru că îi protejase pe profeții Domnului. Ilie a promis însă că nu se va mișca din acel loc și astfel s-a aranjat o întâlnire.

18:16-19 Regele Ahab s-a dus să se întâlnească cu Ilie, acuzându-l că este cel care tulbură Israelul, de orbit ce era nerealizând că de fapt Ilie era cel mai bun prieten pe care l-a avut Israelul vreodată. Netemându-se pentru propria-i viață, Ilie i-a răspuns lui Ahab pe un ton curajos și acuzator, învinuindu-l pe rege că a alterat închinarea la Iehova cu închinarea la Baal și lansându-i o provocare: să convoace profeții săi idolatri pe Muntele Carmel, ca să se stabilească cine era Dumnezeul adevărat. (Cei patru sute cincizeci de profeți ai lui Baal s-au suit pe Muntele Carmel, nu însă și cei patru sute de profeți ai Așerei; cf. v. 19, 22.)

5. Victoria lui Ilie asupra preoților lui Baal (18:20-40)

18:20-25 Adresându-se reprezentanților lui Israel, reuniți pe Muntele Carmel, Ilie i-a acuzat că șovăie între două păreri, când, de fapt, ar trebui să aleagă fie pe Domnul, fie pe Baal. Acestea fiind zise, a început înfruntarea. S-a stabilit să fie înjunghiați doi tauri și așezați pe lemnele care urmau să fie aprinse. Ilie îl va reprezenta pe Domnul, iar cei patru sute cincizeci de profeți ai lui Ahab îl vor reprezenta pe Baal. Dumnezeul care va răspunde prin foc va fi recunoscut drept Dumnezeul cel adevărat.

18:26-29 Profeții lui Baal au chemat numele dumnezeului lor, Baal, topăind în jurul altarului de dimineața până la amiază. Ilie și-a bătut joc de ei, sugerând, plin de sollicitudine, diverse scuze care l-ar fi împiedicat pe Baal să răspundă. „Poate că este un dumnezeu atât de mic și slab încât nu poate face două lucruri deodată.“ În disperarea lor, profeții lui Baal și-au făcut (potrivit obiceiului) tăieturi cu cuțitele și cu sulițele, aiurind până la jertfa de seară. Dar totul a fost în zadar, căci nimeni n-a răspuns, nici unul nu a luat seama.

18:30-35 Atunci Ilie a înălțat un altar din douăsprezece pietre în numele Domnului, pietrele reprezentând cele douăsprezece triburi ale lui Israel. Iar apoi, pentru a elimi-

na orice posibilitate ca altarul să poată fi aprins în orice altă modalitate decât printr-un miracol divin, a turnat peste boi și peste lemne douăsprezece butoaie de apă (patru vase de apă vărsate de trei ori).

Unii se întreabă de unde a făcut Ilie rost de atâta apă în timpul secetei. Nu este nici o dificultate aici, douăsprezece butoaie cu apă nefiind o cantitate neverosimilă, dacă ne gândim că seceta a afectat terenul arabil, oamenii având însă asigurată o sursă de apă potabilă. Altminteri ar fi murit cu toții. O altă explicație ar putea fi că apa respectivă a fost luată din Marea Mediterană, care se întindea la câțiva kilometri de locul unde se aflau ei. Iată ce spune Williams în legătură cu aceasta:

Chison [Kișon] (v. 40), marea (v. 43), precum și o fântână care mai exista ar fi putut asigura fie separat, fie global apa necesară umplerii șanțului [din jurul altarului] (v. 35).¹³

18:36-40 La ora la care se aducea jertfa de seară Ilie s-a rugat ca Dumnezeu să Se descopere, trimițând foc din cer. Imediat a căzut foc din cer, care a mistuit nu numai jertfa, ci și lemnul și pietrele și țărâna, precum și apa din șanțul din jurul altarului. Oamenii au fost astfel nevoiți să-L recunoască pe Domnul ca pe Dumnezeu cel adevărat. Apoi au ascultat de porunca lui Ilie, omorându-i pe profeții răi ai lui Baal. Numai după ce oamenii *au recunoscut* că Iehova este Dumnezeu și i-au *executat* pe profeții lui Baal a putut ploaia să vină. Mărturisirea păcatului și ascultarea de Cuvântul lui Dumnezeu sunt pași esențiali prealabili primirii binecuvântării.

6. Ilie se roagă să plouă (18:41-46)

Profetul l-a sfătuit pe Ahab să mănânce deoarece în curând va trebui să părăsească Muntele Carmel, pentru a se așeza pe ploaia ce va veni. Când Ahab s-a așezat jos să mănânce, Ilie s-a ridicat în picioare ca să se roage. El s-a suit în vârful Muntelui Carmel, s-a plecat la pământ, cu fața între genunchi și L-a rugat fierbinte pe Dumnezeu să-Și împlinească cuvântul, trimițând ploaie. Și a stăruit așa în rugăciune, până când slujitorul său l-a anunțat că la orizont a apărut un nor mititel. Asta a fost de ajuns

pentru Ilie. Imediat i-a trimis vorbă lui Ahab să alerge în cetatea Izreel (Iezreel) din Isahar, unde locuia familia sa în vremea aceea (21:1). Ca supus loial și slujitor credincios, profetul a alergat înaintea carului lui Ahab, pe o ploaie torențială, parcurgând astfel cei treizeci și șase de kilometri până la cetatea Izreel.

7. Fuga lui Ilie la Horeb (19:1-18)

19:1-4 Când Ahab i-a spus Izebelei despre înfrângerea suferită și despre moartea profeților lui Baal pe Muntele Carmel, ea a jurat că îl va ucide pe Ilie în decurs de o zi. Apoi profetul prin a cărui credință se obținuse o izbândă atât de măreață, doar cu o zi mai înainte, și-a pierdut curajul. Și, ca să-și scape viața, a fugit din Iezreel în sud, traversând țara și ajungând la Beerșeba, situată la circa 160 de kilometri depărtare, la frontiera de sud a regatului Iuda. Lăsându-și servitorul la Beerșeba, Ilie s-a dus mai departe spre sud, cale de o zi, ajungând în pustiu. În cele din urmă, s-a odihnit sub un ienupăr, descurajat, înfrânt și deprimat.

19:5-8 Este interesant de notat tratamentul pe care i-l aplică Dumnezeu omului Său care suferea de o formă acută de deprimare: odihnă, alimente și apă de băut, urmate de odihnă suplimentară, hrană și apă de băut. Astfel întărit, profetul a străbătut, cu tăria asigurată de aceste alimente, 360 de kilometri în patruzeci de zile și patruzeci de nopți, până la Muntele Horeb (Sinai), unde Dumnezeu îi dăduse lui Moise Legea.

19:9-14 Acolo, într-o peșteră, s-a ocupat Dumnezeu de el. Animat de un duh de neprihănire proprie, Ilie și-a afirmat credințioșia sa, înfierându-i pe copiii lui Israel, afirmând, de fapt, că este singurul care a mai rămas credincios Domnului. Apoi Dumnezeu i-a poruncit să stea pe muntele legii, dar Ilie nu s-a supus. Știm asta deoarece mai târziu (v. 13) s-a dus și a stat la gura peșterii. Succedându-se cu rapiditate, munții au fost cercetați de un vânt puternic, un cutremur și un foc. Aceste furtuni devastatoare i-au amintit probabil lui Ilie despre duhul său aspru și neîndurător. Nici unul dintre aceste fenomene nu l-a scos din peșteră. În cele din urmă, după ce a trecut focul, profetul a auzit

un susur blând și subțire. Era glasul duios al Domnului care l-a dus la gura peșterii. Acolo Ilie s-a preamărit din nou pe sine, zicând că este singurul martor al lui Dumnezeu care a mai rămas. George Williams comentează pe această temă:

Dacă inima lui n-ar fi fost preocupată cu eul său, ar fi învățat că furtunile, cutremurele și focurile nu pot realiza ceea ce poate înfăptui susurul blând și subțire, vocea tandră a iubirii. S-ar fi cuvenit ca el să-și dea seama că inima lui nu se deosebea cu nimic de aceea a națiunii [din care făcea parte]. Și că, după cum coerciția nu l-a putut determina să părăsească peștera, tot așa ea a eșuat – și trebuie să eșueze! – în a-i forța pe oameni să se lase de păcatele lor.¹⁴

19:15-18 Se pare că utilitatea lui Ilie ca slujitor a lui Dumnezeu a suferit o diminuare, când și-a asumat o atitudine de importanță de sine. Dumnezeu i-a spus să revină în Pustiul Damascului, unde va înfăptui trei ungeri: (1) Îl va unge pe Hazael rege peste Siria. Națiunea neascultătoare Israel va fi pedepsită de acest rege. (2) Apoi Ilie îl va unge pe Iehu rege peste Israel. Iehu va executa judecata lui Dumnezeu peste casa lui Ahab. (3) Și, în fine, Ilie îl va unge pe Elisei ca succesor al său.¹⁵ Prin aceasta el va învăța că nu este indispensabil. Acești trei oameni vor executa judecata lui Dumnezeu peste închinătorii la idoli din Israel (v. 17), dar Domnul și-a păstrat șapte mii care nu și-au plecat genunchiul înaintea lui Baal și a căror gură nu l-au sărutat.

8. Ilie îl numește pe Elisei ca succesor (19:19-21)

19:19 Ilie s-a deplasat în nord, ajungând în Abel Behola, localitate situată în Valea Iordanului, în apropiere de Bet Șean. Acolo l-a găsit pe Elisei, un agricultor care își ara pământul. Faptul că Elisei avea douăsprezece perechi de boi dovedește că era un om înstărit. Se pare că el ara cu o pereche de boi, în timp ce slujitorii săi arau cu celelalte unsprezece. Ilie și-a aruncat mantaua peste Elisei, ca semn al faptului că acesta va fi succesorul său.

19:20, 21 Elisei a cerut permisiunea să se întoarcă acasă, pentru a-și lua rămas bun

de la familie, printr-o masă festivă. Ilie și-a dat consimțământul, dar l-a avertizat să nu uite ceea ce tocmai i s-a întâmplat, adică ungera sa de către Ilie. După o masă îmbelșugată, Elisei s-a ridicat, a pornit după Ilie și a devenit slujitorul său personal.

Cererea lui Elisei de a-și lua rămas bun de la părinți este periculos de similară cu aceea din Luca 9:61, 62, în care unul care voia să fie ucenic al Domnului Isus a procedat la fel, fiind declarat de El nevrednic de a-L urma. Singura deosebire constă în faptul că Elisei, deși a dorit să-și mai vadă o dată familia, a primit chemarea pe dată, fiind hotărât să rupă relațiile cu ai săi și să-și urmeze stăpânul, pe când în evanghelia după Luca omul cu pricina nu se hotărâse cu adevărat să-L urmeze pe Domnul și invocarea necesității de a se duce acasă era doar un pretext menit să mascheze șovăiala sa, să temporizeze luarea unei decizii adevărate.

9. Prima victorie a lui Ahab asupra Siriei (20:1-22)

20:1-6 Despre **Ben-Hadad, regele Siriei**, se credea că a fost fiul lui Ben-Hadad cel menționat la 15:18, 20. Dar în urma cercetărilor ulterioare a rezultat că ar putea fi una și aceeași persoană. Acest rege a format o alianță de treizeci și doi de regi arameeni, pornind la atac împotriva Samariei cu cai și care de luptă. Apoi, pe când cetatea era asediată, i-a trimis lui Ahab un ultimatum, specificând condițiile predării – „**argintul tău... aurul tău... soțiile cele mai frumoase și copiii cei mai frumoși ai tăi.**” Coplesit de neputință, fără să schițeze nici o împotrivire, Ahab a consimțit. Ulterior, nemulțumit de capitularea lui Ahab în termenii impuși prima oară, Ben-Hadad a pretins ca servitorii săi să fie lăsați să intre în cetate și să ia tot ce-și vor dori.

20:7-12 Bătrânii Israelului au fost îndignați de această nouă cerere, sfătuindu-l pe rege să nu-i dea curs. Când Ben-Hadad a fost înștiințat de refuzul Israelului, s-a mâniat foc, fălindu-se că va prăda Samaria până într-atât încât nu va mai rămâne nici o mână de praf pentru nici unul din soldații săi. La care Ahab a răspuns că un soldat care-și pune armura

nu trebuie să se laude ca și când ar fi câștigat deja biruința. Sirienii petrecăreți și aliații lor au fost întărâtați de aceste cuvinte provocatoare, trecând la acțiune.

20:13-15 În acest punct un profet al Domnului i s-a arătat lui Ahab, asigurându-l de victorie asupra inamicului. Dumnezeu S-a folosit de o forță numeric inferioară, de numai două sute treizeci și doi de slujitori ai guvernatorilor distric-tuali, însoțiți de șapte mii de israeliți, pentru a înfrânge confederația de oștiri din nord. Sintagma: „**toți copiii lui Israel**“ (v. 15b) înseamnă toți soldații din Samaria. La începutul bătăliei a fost selectat un număr mic de slujitori tineri, pentru a se sublinia că biruința era *de la Domnul* și nu depindea de brațul de carne al omului.

20:16-22 Ahab a lansat atacul la amiază, când Beh-Hadad și aliații săi tocmai se îmbătau. Când a auzit Ben-Hadad că 232 de bărbați ai Israelului înaintează spre ei, a poruncit să fie luați vii, această decizie fiind, desigur, un avantaj pentru israeliți, cărora li s-a dăruit o victorie asupra sirienilor, pe care i-au măcelărit. Cei rămași în viață au plecat acasă. Profetul Domnului l-a avertizat pe Ahab că armata sirienilor va reveni în primăvară.

10. A doua victorie reputată de Ahab asupra Siriei (20:23-34)

20:23-25 Slujitorii lui Ben-Hadad au pus rușinoasa lor înfrângere pe seama a doi factori: (1) Faptul că bătălia s-a desfășurat pe teren muntos, unde israeliții au deținut avantajul, știindu-se că dumnezeii lor ar fi fost dumnezei ai munților. Mutarea bătăliei la șes i-ar face, prin urmare, pe israeliți neputincioși. (2) Cei treizeci și doi de regi care au luptat împotriva lui Ahab s-au dovedit a fi incapabili de luptă, slujitorii lui Ben-Hadad propunând ca aceștia să fie înlocuiți cu căpitani având o pregătire militară adecvată.

20:26-30a În primăvara anului următor, Ben-Hadad a lansat o nouă campanie împotriva Israelului. Armata Israelului arăta ca două turme mici de capre, pe lângă falnica oștire a Siriei. Un om al lui Dumnezeu i-a spus lui Ahab că Domnul îi va arăta lui Ben-Hadad că El este un Dum-

nezeu al văilor, dar și al munților. În cursul bătăliei ce a urmat, Israel a omorât o sută de mii de infanteriști. Sirienii care au încercat să fugă s-au postat pe zidurile cetății Afec, dar acestea s-au prăbușit, omorând douăzeci și șapte de mii dintre ei.

20:30b-34 Ben-Hadad s-a ascuns în odaia dinăuntru cetății Afec. Slujitorii săi l-au convins să-i lase să se ducă la Ahab, îmbrăcați în straie de învinși, purtând semne de doliu, pentru a-i cere îndurare. În timpul întrevederii ce a urmat, dând dovadă de nechibzuință, Ahab l-a numit pe Ben-Hadad „fratele“ său, cuvânt de care sirienii s-au agățat imediat, spunând: „Da, fratele tău Ben-Hadad!“ Apoi Ahab a poruncit să-i fie adus regele Siriei. Ben-Hadad a promis că-i va returna cetățile pe care acesta le luase de la predecesorul lui Ahab (15:20) și că va permite Israelului să deschidă piețe în Damasc (v. 34). Ahab a încheiat un tratat, pe baza acestor condiții, lăsându-l pe Ben-Hadad să scape cu viață, în loc să-l fi executat, cum s-ar fi convenit.

11. Neascultarea lui Ahab (20:35-43)

20:35, 36 Ahab își dorea o Sirie puternică, situată ca stat-tampon între regatul său Israel și amenințarea tot mai mare pe care o prezenta Asiria. Incidentul următor a constituit o lecție practică, desfășurată de profet pentru a ilustra nebunia acțiunii lui Ahab.

Unul din fiii profeților i-a poruncit unui coleg, prin cuvântul Domnului, să-l lovească. Dar acesta a refuzat, prin asta nesocotind cuvântul Domnului. Neascultarea de glasul Domnului l-a costat, fiind omorât de un leu.

Dacă un profet bun a fost astfel pedepsit pentru că și-a cruțat prietenul său și al Domnului, când Domnul spusese: *Lovește!*, de o cât mai severă pedeapsă va avea parte un rege rău, care și-a cruțat dușmanul său și al Domnului, când Domnul a spus: *Lovește!*¹⁶

20:37-43 Profetul a găsit un alt om, care l-a ascultat, lovindu-l și rănindu-l. Apoi profetul s-a deghizat cu un turban peste ochi, așteptându-l pe regele Ahab. Când a trecut regele pe acolo, profetul i-a povestit că era în mijlocul luptei, având datoria de a păzi un prizonier al inamicului. El fusese

avertizat că dacă prizonierul va evada, va trebui să plătească fie cu viața sa, fie prin achitarea exorbitantei sume de un talant de argint. Profetul deghizat a spus în continuare că fiind prins cu alte treburi, n-a băgat de seamă când prizonierul a evadat. Regele a afirmat imediat că nu i se va acorda nici o clemență, ci că termenii acordului inițial vor trebui respectați întocmai. În acest moment, profetul l-a prins pe rege în cursă. Scoțându-și turbanul, și-a dezvăluit identitatea, iar Ahab l-a recunoscut pe profet. Ahab a avut și el în custodia sa un prizonier al inamicului, pe Ben-Hadad. Ascultarea de Domnul cerea ca regele acesta sirian să fie omorât, dar Ahab nu a făcut acest lucru. Prin urmare, pentru neascultarea sa, Ahab va plăti cu viața. Campbell Morgan explică:

Tâlcul parabolei a fost următorul: Ahab primise de la Domnul porunca de a face un singur lucru, pe care el, prins cu sute de alte treburi, a neglijat să-l ducă la îndeplinire. Cât de limpede ni se arată aici motivul invariabil și modul în care suferim înfrângere! Dumnezeu ne încredințează o responsabilitate, o lucrare centrală, bineprecizată pe care trebuie s-o ducem la îndeplinire. Animați de cele mai bune intenții, noi începem s-o îndeplinim, dar apoi intervin în viața noastră alte lucrări, nu neapărat regale în sine. Și astfel noi suntem prinși cu o sumedenie de treburi, „făcând și una și alta”, dar neglijând aducerea la îndeplinire a acelei lucrări centrale pe care ne-a încredințat-o Dumnezeu!¹⁷

Cum făcuse și regele David odinioară, Ahab s-a condamnat pe el însuși, prin cuvintele pe care le-a rostit. Dar, spre deosebire de David, care s-a pocăit, Ahab s-a bosumflat, întorcându-se îmbufnat la palatul său. În loc să-I ceară Domnului îndurare, a continuat să-L întărească pe Domnul la mânie, cum citim în restul capitolelor din cartea 1 Regi.

12. Crimele comise de Ahab împotriva lui Nabot (cap. 21)

21:1-4 Capitolul 21 parcurge firul narativ al evenimentelor care au culminat cu moartea lui Ahab. Locul unde se desfășoară aceste evenimente este Iezreel, unde Ahab

și Izabela își aveau palatul. În imediata sa apropiere se afla via izreelitului Nabot. Ahab dorea să anexeze această vie, pentru a sădi acolo o grădină cu legume. Dar Nabot refuza să-i vândă proprietatea sau să primească un alt teren în schimbul ei, deoarece legea Israelului prevedea că proprietatea trebuie să rămână în mâinile familiei căreia i s-a repartizat inițial (Lev. 25:23-28; Num. 36:7; Ez. 46:18).

21:5-16 Când l-a văzut Izabela pe soțul ei supărat și frustrat, pentru faptul că Nabot refuza să-i vândă via, l-a asigurat că nu peste mult timp dorința îi va fi împlinită și va avea parte de ea. Apoi a ordonat să se țină un post și să se organizeze o comisie de anchetă. Au fost tocmiți apoi doi oameni răi care să depună mărturie mincinoasă, acuzându-l pe Nabot că ar fi profert blasfemii împotriva lui Dumnezeu și a regelui. În consecință, Nabot a fost scos în afara cetății și ucis cu pietre.

Și astfel perfida Izabela i-a intentat lui Nabot un proces fals, ca toată lumea să creadă că acesta a fost executat pentru că a călcat legea lui Iehova. Și fiindcă știa că fiii lui Nabot ar fi moștenit via după moartea tatălui lor, Izabela a poruncit ca și aceștia să fie uciși (2 Regi 9:26). Acestei regine ticăloase nu-i scăpa nimic, dovedindu-și din plin răutatea-i nespuse de mare.

21:17-26 Pe când Ahab se ducea să ia în primire via, Ilie i-a ieșit în cale și l-a condamnat pentru crima și jaful comis, precizând că Ahab va fi și el omorât, cum vor fi descendenții săi de parte bărbătească, punându-se astfel capăt dinastiei lui. De asemenea Ilie a prezis că Izabela va fi mâncată de câini la Iezreel și că urmașii lui Ahab nu vor fi îngropați cum se cuvine (24). Asprimea pedepsei aplicate lui Ahab e justificată, având în vedere adâncimile de idolatrie în care s-a coborât – „n-a fost nimeni care să se fi vândut pe sine însuși ca să facă ce este rău înaintea Domnului ca Ahab.”

21:27-29 Când a auzit Ahab despre pierzarea sa, s-a smerit înaintea Domnului. Din pricina aceasta Domnul a decretat ca judecățile rostite împotriva soției lui și a familiei să nu fie aduse la îndeplinire decât după moartea lui Ahab.

Dacă e ceva de învățat din aceste verșete este că Dumnezeu este un Dumnezeu al harului și al îndurării. „Viu sunt Eu,» zice Domnul Dumnezeu, «că nu doresc moartea păcătosului, ci mai degrabă să se întoarcă de la calea lui și să trăiască. Întoarceți-vă de la calea voastră cea rea! De ce vreți să muriți?» (Ez. 33:11). Chiar și pocăința superficială a lui Ahab a avut drept urmare o ameliorare a pedepsei. Dar din capitolul următor vedem că inima lui nu s-a schimbat. La harul dăruit de Domnul el a răspuns cu mândrie, drept care Domnul l-a dat pe Ahab pe mâna îngerului morții, numindu-l pe Iehu în locul lui, ca să aducă la îndeplinire decretul pronunțat împotriva celorlalți membri ai casei sale, potrivit cu profeția rostită de Ilie (2 Regi 9, 10).

13. Ultima bătălie a lui Ahab (22:1-40)

22:1-6 După trei ani de pace între Siria și Israel, lui Ahab i s-a părut nimerit să recucerească cetatea Ramot Ghilead, situată pe malul de răsărit al Iordanului, din mâna sirienilor. Când a fost amnistiat de Ahab, Ben-Hadad a promis că va retroceda Israelului toate cetățile sale (20:34), dar se pare că nu s-a ținut de cuvânt. În acest timp, regele Iosafat din Iuda, care era în vizită la Ahab, și-a exprimat disponibilitatea de a coopera cu el pe plan militar. Dar Iosafat a propus mai întâi ca ei să-L întrebe pe Domnul, prin intermediul profeților. Patru sute de profeți de la curtea lui Ahab s-au pronunțat în favoarea planului, promițându-le că vor învinge. Poate că au fost cei 400 de profeți care nu s-au suit pe Muntele Carmel, în confruntarea cu Ilie (18:19, 22).

22:7-12 Probabil Iosafat n-a fost prea încântat de sfatul celor 400, deoarece a întrebat dacă nu este și un profet al Domnului care să poată fi consultat. Și astfel a fost adus Micaia („Mica“ în versiunea românească, n.tr.), profetul neînfricat pe care Ahab îl ura, din pricina atitudinii sale necompromițătoare, pentru că întotdeauna vestea mesajele adevărate pe care le primea de la Domnul, chiar dacă nu plăceau regelui. Când a fost adus Micaia, cei 400 de profeți au susținut într-un singur

glas ca regii lui Israel și Iuda să atace Siria. Unul din ei, Zedechia, a făcut niște coarne de fier ca simbol al presupusei puteri de neînvinge a lui Ahab și Iosafat în confruntarea cu sirienii.

22:13-17 Lui Micaia i s-a atras atenția ca mesajul pe care-l va transmite să corespundă cu cel rostit de ceilalți profeți, dar el nu a ținut seama de acest avertisment. Când Ahab l-a întrebat dacă trebuie să lanseze campania militară împotriva lui Ramot Ghilead, Micaia a răspuns, prima dată, la fel ca ceilalți profeți: „**Suie-te, învinge și Domnul o va da în mâna regelui!**“ Numai că aceste cuvinte au fost probabil rostite în batjocură, pe un ton plin de ironie și sarcasm.

Ahab și-a dat seama de adevăratul mesaj care se ascundea îndărătul cuvintelor aparent favorabile rostite de Micaia, drept care l-a obligat pe profet să spună adevărul, sub prestare de jurământ (Lev. 5:1). Atunci profetul a relatat o viziune în care văzuse Israelul împrăștiat, pentru că nu avea păstor – ceea ce nu putea însemna altceva decât că Ahab va fi omorât iar armata lui împrăștiată.

22:18-23 Atunci regele Ahab i-a spus lui Iosafat că afirmația sa, potrivit căreia Micaia nu-i oferă niciodată decât mesaje rău-prevestitoare, s-a adevărit. După care profetul a luat din nou cuvântul, relatând că un duh mincinos, care s-a înfățișat înaintea Domnului, s-a învoit să-l inducă în eroare pe Ahab, convingându-l să atace Ramot-Ghileadul, pentru ca astfel să-și piardă viața. Duhul mincinos va pune acest sfat în gura tuturor profeților regelui. Vedem din acest text cum Dumnezeu, deși nu este autorul răului, Se poate folosi de acesta pentru a-Și realiza scopurile Sale supreme. El a trimis duhul mincinos doar în sensul că a îngăduit acest lucru.

22:24, 25 Zedechia a înțeles imediat tâlcul parabolei, din care se deducea că el și ceilalți profeți sunt acuzați de minciună, drept care l-a lovit pe Micaia, întrebând: „**Pe unde a ieșit Duhul Domnului din mine ca să-ți vorbească ție?**“ Cu alte cuvinte, Zedechia spunea:

Eu am vorbit prin Duhul lui Dumnezeu când

I-am sfătuit pe Ahab să lanseze un atac împotriva lui Ramot Ghilead. Dar iată că acum tu pretinzi că vorbești prin Duhul, și totuși uite că sfatul tău este diametral opus de al meu! Cum, a trecut Duhul de la mine la tine?

Pe un ton calm, Micaia i-a răspuns lui Zedechia că va cunoaște adevărul când se va ascunde îngrozit într-un loc tainic – adică atunci când moartea lui Ahab îl va demasca pe Zedechia, demonstrând că este un profet fals.

22:26-30 Înfuriat, regele a poruncit ca Micaia să fie aruncat în temniță și hrănit cu pâine și sare („cu pâinea întristării și cu apa întristării”), până când Ahab se va întoarce în pace din campania împotriva cetății Ramot Ghilead. Cuvintele de despărțire rostite de Micaia au fost: **„Dacă te vei întoarce în pace, Domnul n-a vorbit prin mine.”** Ahab s-a decis să se deghizeze înainte de a porni la luptă, sperând în felul acesta să evite dezastrul prevestit de Micaia. În schimb, Iosafat va purta straietele împărătești, expunându-se astfel exact genului de pericol pe care Ahab spera să-l poată evita. În felul acesta, Ahab a încercat să-L păcălească pe Domnul și pe regele Siriei, numai că „Dumnezeu nu se lasă batjocorit, căci ce seamănă omul, aceea va și culege” (Gal. 6:7). Ahab a fost *ucis*, dar Iosafat a fost *salvat*.

22:31-36 Sirienilor li se dăduse ordin să-l ucidă pe regele Israelului, acesta fiind obiectivul lor principal. La început ei l-au luat pe Iosafat drept Ahab. Însă regele lui Iuda a strigat cuprins de groază, în felul acesta probabil dezvăluindu-și identitatea. Apoi un om a tras la întâmplare cu arcul și l-a lovit pe regele Israelului la încheietura platoșei. Imediat regele a fost scos din luptă, dar a fost așezat în carul său de război, pentru ca să nu scadă moralul soldaților săi. În amurg Ahab a murit, vestea răspândindu-se în tabăra Israelului și provocând retragerea trupelor.

22:37-40 Trupul lui Ahab a fost dus apoi în Samaria, unde a fost îngropat. Iar carul său a fost spălat de petele de sânge în iazul Samariei, unde se scăldau prostituatele. Aceasta a fost doar o împlinire parțială a profeției lui Ilie (21:19), care a

avut loc în Samaria, nu în Izreel. Pentru că Ahab s-a smerit (21:29), Dumnezeu, în îndurarea Sa, a amânat împlinirea completă a profeției de judecată, până în timpul fiului său Ioram (2 Regi 9:25, 26).

Ahab a primit trei avertismente profesice separate despre moartea sa. Unul i-a fost dat de un profet al cărui nume e neprecizat, când Ahab a cruțat viața lui Ben-Hadad (20:42); altul i-a parvenit prin intermediul lui Ilie când Ahab a luat cu jașa via lui Nabot (21:19); iar a treia profeție a fost rostită de Micaia în ajunul bătăliei de pomină (v. 18-23).

M. Regele Iosafat al lui Iuda (22:41-50)

Regele Iosafat, fiul lui Asa, a domnit peste Iuda douăzeci și cinci de ani (873/72-848 î.Cr.).

În primii doi-trei ani, Iosafat a fost coregent împreună cu tatăl său Asa. Iosafat ne-a fost prezentat deja în versetele 2-4, unde aflăm că a încheiat o alianță rușinoasă cu regele rău al Israelului, drept care a fost cât pe aci să-și piardă viața. În general însă domnia lui a fost bună. Redăm mai jos câteva din trăsăturile principale ale administrației sale:

1. El a urmat pilda lăsată de tatăl său, combătând idolatria, deși nu a reușit s-o eradiceze (v. 43).

2. El a domnit un timp alături de tatăl său Asa.

3. A încheiat un acord de pace cu Ahab, regele Israelului (v. 44).

4. A expulzat din țară bărbații care practicau prostituția în legătură cu ritualuri păgâne (v. 46).

5. Regatul său a cuprins și Edomul (2 Sam. 8:14), unde era reprezentat de un loțiitor (v. 47). Ulterior fiul său Ioram a pierdut Edomul în cursul unei revoluții (2 Regi 8:20).

6. S-a aliat cu Azaria, fiul lui Ahab, într-un proiect de construcții navale la Ețion Gheber (2 Cro. 20:35, 36). Ei intenționau să trimită corăbii în Ofir de unde urmau să aducă aur. Dar vasele au fost naufragiate încă înainte de a pleca din port (v. 48), în urma unei furtuni puternice. Profetul Eliezer i-a spus lui Iosafat că asta

s-a întâmplat din pricina alianței contrare voii lui Dumnezeu pe care a încheiat-o cu Azaria (2 Cro. 20:37). Când Azaria a propus reluarea proiectului, Iosafat n-a mai fost de acord (v. 49).

N. Regele Azaria al lui Israel (22:51-53)

Regele Azaria, fiul lui Ahab, a domnit peste Israel doi ani (853-852 î.Cr.; cf. 2 Re. 1:1-18).

Domnia lui Azaria a fost dominată de idolatrie crasă și răutate. Mama sa, Izabela, negreșit l-a îndemnat la rele, întocmai cum procedase și în cazul tatălui său. Azaria s-a închinat la Baal, provocându-L pe Domnul Dumnezeu al lui Israel la mânie. Cum a fost tatăl, așa și fiul! Cartea 1 Regi nu are o încheiere formală, deoarece 1 și 2 Regi au constituit în trecut o singură carte, împărțirea ei în două făcându-se din rațiuni de conveniență. Doi Regi continuă firul narațiunii din acest punct.

NOTE FINALE

¹(Intro) O. J. Gibson, note nepublicate.

²(4:1-6) Matthew Poole, *Matthew Poole's Commentary on the Holy Bible*, p. 657.

³(6:11-22) C. H. Spurgeon, *Spurgeon's Devotional Bible*, p. 305.

⁴(8:12, 13) Matthew Henry, „1 Regi,” în *Matthew Henry's Commentary on the Whole Bible*, II:614.

⁵(8:66) John Haley, *Alleged Discrepancies of the Bible*, p. 223.

⁶(9:15-23) *Baker's Bible Atlas*, p. 309.

⁷(10:16-22) Termenul din original redat prin „păuni” în KJV este în general tradus acum prin *maimuțe* (NKJV) sau *babuni* (NIV). Regii din vechime aveau de fapt păuni, ceea ce l-a determinat probabil pe Ieronim să aleagă termenul „păuni” în Vulgata, traducerea sa în limba latină.

⁸(10:26-29) *Keveh* (transliterat și prin *Kue*) a fost tradus prin „țesătură de in” în KJV deoarece în secolul al șaisprezecelea când s-a făcut traducerea, nu se știa că este numele unei localități.

⁹(10:26-29) J. R. Lumby, *The Cambridge Bible for Schools and Colleges, The First Book of the Kings*, p. 114.

¹⁰(Eseu) Pentru amănunte, vezi Biografia.

¹¹(13:33, 34) Irving L. Jensen, *1 Kings with Chronicles*, p. 80-81.

¹²(14:14-16) Termenul tradus *groves* (livezi) în KJV este în originalul ebraic un cuvânt a cărui transliterare corectă e *Așerim*.

¹³(18:30-35) George Williams, *The Student's Commentary on the Holy Scriptures*, p. 195.

¹⁴(19:9-14) *Ibid.*, p. 196.

¹⁵(19:15-18) Aproape sigur Ilie l-a instruit pe succesorul său Elisei să împlinească porunca Domnului de a-i unge pe Hazael și Iehu, întrucât aceste ungeri au avut loc după chemarea lui Ilie acasă (2 Regi 8:7ff; 9:1ff). Elisei a fost singurul dintre cei trei pe care Ilie l-a uns personal.

¹⁶(20:35, 36) Henry, „1 Regi,” II:692-93.

¹⁷(20:37-43) G. Campbell Morgan, *Searchlights from the Word*, p. 100.

BIBLIOGRAFIE

Gates, John T. „1 Kings.” În *The Wyclife Bible Commentary*. Chicago: Moody Press, 1962.

Henry, Matthew. „1 and 2 Kings.” În *Matthew Henry's Commentary on the Whole Bible*. Vol. 2

Jamieson, Robert. „1 and 11 Kings.” În *A Commentary, Critical, Experimental and Practical on the Old and New Testaments*. Ediția a treia. Grand Rapids: Zondervan Publishing House, 1983.

Jensen, Irving L. *1 Kings with Chronicles*. Chicago: Moody Press, 1968.

Keil, C. F. „The Books of Kings.” În *Biblical Commentary on the Old Testament*. Vol. 8. Grand Rapids: Wm. B. Eerdmans Publishing Co., 1971.

Lumby, J. R. *The Cambridge Bible for Schools and Colleges, The First Book of the Kings*. Londra: C. J. Clay and Sons, 1890.

McNeely, Richard I. *First & Second Kings. Everyman's Bible Commentary*. Chicago: Moody Press, 1978.

Stigers, Harold. „11 Kings.” În *The Wycliffe Bible Commentary*. Chicago: Moody Press, 1962.

Thiele, Edwin R. *A Chronology of the He-*

brew Kings. Grand Rapids: Zondervan Publishing House, 1977.

—. *The Mysterious Numbers of the Hebrew Kings*. Ediție revizuită. Chicago:

University of Chicago Press, 1983.

Whitcomb, J. C., Jr. *Solomon to the Exile*.

Grand Rapids: Baker Books House, 1975.